

Prezidentas Kennedy įsakė padidinti karinę paruoštį

Prezidentas John F. Kennedy savo kalboje, kuri turėjo amerikiečiams išryškinti komunizmo grėsmės didumą ne tik Berlyne, bet ir visame pasaulyje, pareikalavo visuotinio JAV karinės paruošties padidinio, gyventojų pasiaukojimo ir drąsos, o komunistinį pasaulį įspėjo: "Mes nenorime kariauti, bet esame kariavę anksčiau".

Krašto kariniam pasiruošimui padidinti prezidentas paprašė 3,457 milijonų dolerių, iš kurių 207 milijonai eis civilinės gynybos reikalam, o 1,800 milijonų — konvencinių ginklų arsenalui. Jis pabrėžė, kad nedelsdamas paprašys ir didesnių sumų, jei jų prireiks bolševizmo užmačioms atremti.

Prez. Kennedy pareiškė, kad šiuo metu nereikės didinti mokesčių, bet jis galės paprašyti juos padidinti už pusmečio, jei pasirodys, kad valstybės išdais nesurenka pakankamai pajamų biudžetui išbalansuoti.

Ryžtingi žingsniai

Toliau prezidentas nurodė, kad šalia reikalavimų padidinti karines išlaidas, jis imasi ir kitų žingsnių:

- padidinti ginkluotąsias JAV pajėgas 217,000 vyrų, kad armijos (pėstininkų) dydis siektų 1 milijoną vyrų, o taip pat būtų atitinkamai padidintas laivynas ir karo aviacija. Šiuo metu autorizuotas armijos dydis yra 875,000 vyrų, laivyno — 190,000 ir karo aviacijos — 825,000. Laivyną jis siūlo padidinti 29,000 vyrų, karo aviaciją — 63,000 vyrų, o likusioji dalis tektų armijai.

- padvigubinti ir patrigubinti naujokų šaukimus ateinančiais mėnesiais. Prezidentas prašė kongresą leidimo pervesti aktyviojo tarnybon kai kuriuos atsarginių vienetų ir prailginti jų tarnybą. Pirmoje eilėje jis planuoja pašaukti aktyviojo tarnybon kai kuriuos orinio transporto vienetų ir tautinės gvardijos taktinius vienetus.

- Strateginė oro jėga bus sustiprinta, nudausiant B-47 bombonešių išėmimą iš apyvartos. Taip pat bus palikta tarnyboje daug kitų lėktuvų ir laivų, numatytų ar jau išimti rezervan, kad būtų padidinta taktinė oro ir jūros jėga.

Papildomi gynybos biudžeto reikalavimai pakels JAV ginklavimosi išlaidas iki 47,5 bil. dolerių šiais metais. Tai 6 bilijonais daugiau, negu buvo numatyta prez. Eisenhowerio pasiūlytame biudžete. Valstybės išdo deficitas šiais metais viršys 5 bil. dolerių.

Visos tos karinio pasirengimo priemonės, kaip prezidentas pabrėžė, yra skirtos "išvengti karui" Berlyne. Jo žodžiais: "Mes siekiame taikos, bet nekapituliuosime. Tai centrinė mintis šioje krizėje, ir ji reiškia mūsų vyriausybės politiką".

Tačiau...

po tų žodžių, pabrėžiančių aiškią JAV poziciją kovoje

dėl Berlyno ir pasaulio laisvės, prezidentas paliko atviras duris ir deryboms su sovietais, "jei rusai siektų tikro susipratimo, o ne koncesijų mūsų teisėse".

Prezidentas aiškiai nurodė, kad tos koncesijos nebus daromos Berlyne, bet užsiminė apie koncesijas ten, kur jų buvo reikalavęs Chruščiovas per pasitarimus Vienoje:

"Mes pripažįstame Sovietų Sąjungos susirūpinimą dėl savo saugumo Vidurio ir Rytų Europoje... ir tikime, kad gali būti išdirbti susitarimai, kurie padėtų atremti tą susirūpinimą".

Oderio-Neises linija ir...

Prezidentas įsakmiai nurodė, ką jis turėjo mintyje, tai pareiškdamas, bet amerikėnis spaudos komentatoriai jau pradėjo ryškinti. James Reston, analizudamas prezidento kalbą, nurodė, kad galima bazė susitarimams su sovietais, apsauganti Vakarų teises Vokietijoje ir garantuojanti Berlyno laisvę, tačiau nepažeidžianti Chruščiovo orumo, būtų:

"Kai kurie atsakingi (Washingtono) pareigūnai tiki, kad tos bazės centrą sudarytų, jei JAV ir kitos Vakarų valstybės priimtų taip vadinamą Oderio-Neises liniją nuolatine siena tarp Lenkijos ir Vokietijos".

Sekančią dieną kitas komentatorius Arthur Krock nuėjo dar toliau, pabrėždamas, kad "vienas iš tokių susitarimų" būtų sąjungininkų kontroliuojamo kordoriaus į Vakarų Berlyną mainai už nuolatinę Lenkijos-Vokietijos sieną prie Oderio-Neises. Ši linija jau buvusi nubrėžta Jaltoje ir patvirtinta Potsdame, belieka už tik galutinai patvirtinti.

Pavojus Pabaltijui nepraejęs

Ar ne tos pačios mintys iš spėjusio pagarsėti C. L.

Sulzbergerio straipsnio, kur šalia "bazės centro" ir "vieno iš tokių susitarimų" buvo siūlyti ir tolimesni ėjimai, rekomenduojami "kai kurių atsakingų Washingtono pareigūnų": Pabaltijo pripažinimas sovietams? Ties pažadai taip pat buvo prez. Rooseveltui padaryti Teherane ir kitur.

Imant dėmesin kai kurių reikšmingų politikų, pvz. Adenauerio, pareiškimus ir diplomatinių stebėtojų pranešimus iš Maskvos, kad Chruščiovas šiuo metu nesiroošias eiti į karą dėl Berlyno, telieka laukti derybų tarp Maskvos ir Vakarų. Ar tos derybos būtų prasmingos ar ne — kitas klausimas, atsiemenant, kad sovietai niekada nesilaiko sutarčių, bet "bazės" toms deryboms jau nedviprasmiškai peršamos, ir jos bent laikinai naudingos Chruščiovui: aciu už dovanas, o aš tuo tarpu paorganizuosiu kitą krizę ne Berlyne, bet kitame pasaulio krašte; vėliau gi pradėsiu iš naujo.

Pritarimas ginklavimosi planui

Prezidento Kennedžio planas sustiprinti JAV karines pajėgas susilaukė teigiamo atgarsio ne tik abiejų partijų tarpe, kongresui patvirtinus prezidento reikalavimus, bet ir visame laisvąjame pasaulyje, kuris džiūga, kad JAV vieną kartą parodė tvirtą nusistatymą.

Gynybos departamentas paskelbė, kad rugpjūčio mėnesio naujokų kvota padidinama nuo 8,000 iki 13,000, o rugsėjo mėnesį sieksianti jau 20,000 vyrų. Karinius pasiruošimus taip pat padidino Britanija, kuri ruošiasi pašaukti atsarginius, kad sustiprintų gerai paruoštą ir kovingą britų "Reino armiją".

Pasipiktinimą JAV karinio pajėgumo stiprinimu, kaip ir reikėjo laukti, pareiškė Maskva, kuri apkaltino prezidentą Kennedį, kad jis išnaudoja Berlyno ginčą priedagai greitinti Rytų --Vakarų ginklavimosi lenky-

A. Bielskus, sporto vadovas, sveikina tris plaukikes -- Šimkutę iš Detroito ir Janušaites iš Rochestero, laimėjusias pirmąsias vietas Pabaltiečių pirmenybėse, kurios įvyko Clevelande praėjusią savaitę.

A. Garlos nuotrauka

Pavergtųjų Seimo reakcija dėl Prezidento kalbos

Ryšium su prezidento Kennedžio pareiškimu savo kalboje, kad Amerika "pripažįsta Sovietų Sąjungos istorinį rūpestį dėl savo saugumo Centro ir Rytų Europoje", Pavergtųjų Seimas pasiuntė prezidentui telegramą, kurioje skaitome:

"Ne dėl savo kaltės Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje patekę sovietų armijai ir vėliau įtraukti į vergų imperiją šimtas milijonų

laisvės siekiančių rytinės Europos žmonių bus priblokšti Jūsų, Pone Prezidento, praeito vakaro kalbos vienu pareiškimu. Su giliu nusivylimu jie konstatuos, kad nė vienu žodžiu neužsiminta patvirtinti jų apsisprendimo teisę, lygiai neginčijama, kaip kad neginčijama tautoms kitose pasaulio dalyse, tuo pačiu ir vokiečių tautai. Vietoj to jiems buvo tarta, kad Sovietų Sąjunga, ta mūsų laikų beatodairiškiausia imperialistinė galimybė, yra teisėtai susirūpinusi savo saugumu Centro ir Rytų Europoje.

Šis karo meto mito atgailinimas, esą, sovietinė Rusija vardan savo saugumo, kadangi keliskart buvusi užpulta, turinti specialių teisių kitų valstybių sąskaiton, juo labiau yra apgailėtinas, kad visiškai neatitinka istorinę tiesą. Tiek carinė, tiek sovietinė Rusija turi nepralenkiamą 300 metų savo agresiją bei užgrobimynų lapą savo mažesnių kaimynų atžvilgiu. Kai kurie šiame Seime atstovaujami kraštai dešimtis kartų yra

buvę carinės ar sovietinės invazijos aukomis.

Esant šiolei tikrovei, iškelti Sov. S-gos saugumą aukščiau už jos aukų apsisprendimą yra tolygu pripažinti didžiosioms valstybėms imperialistinio užkariavimo teises mažesnių valstybių sąskaita. Tai yra tolygu vilką saugoti nuo ėriuko.

Prieš šitokią koncepciją mes esame priversti kreiptis į pasaulio sąžinę su griežtu protestu pavergtosios Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos vardu.

Vakarų galybės savo karo metų ir pokarės įsipareigojimus padėti mūsų valstybėms atstatyti savo nepriklausomybę ir laisvais rinkimais sudaryti savo vyriausybės gali gerbti ar užmiršti, bet, mes kartodami tvirtiname, kad nei JAV, nei kuri kita valstybė neturi teisės prekiauti nenusavinamomis mūsų valstybių teisėmis mainais už tikrą ar įsivaizduojamą pelną Berlyne ar kur nors kitur."

Prancūzijos santykiai su JT šefu pablogėjo

TRUMPAI IŠ VISUR

* PORTUGALIJOS vyriausybė planuoja suteikti lygias politines teises ir 10 mil. afrikiečių trijose savo teritorijose: Angoloje, Mozambike ir portugalų Gvinėjoje. Įstatymas turės įsigalioti už trijų mėnesių arba ir anksčiau, jei kariuomenė pasiseks numalšinti neramumus.

* PIETŲ RODEZUOJE vyriausybė gavo gyventojų pritarimą naujai konstitucijai, įgalinančiai afrikiečių atstovavimą parlamente. Pagal sutartį su Britanija, konstitucija apribos britų teises toje kolonijoje ir duos negrams 15 iš 69 vietų parlamente.

* ANGLIJOJE įvesti plataus masto ūkiniai suvaržymai ir mokesčių padidiniai, kuriais siekiama sustiprinti valiutą ir paskatinti eksportą. Bankų mokamų palūkanų padidinimas turės pritraukti užsienio kapitalą. Mokesčiai kai kurioms prekėms padidinti 10%.

* BRAZILIJOS vyriausybė naujoje sostinėje anksčiau paskirtus Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovyboms sklypus dabar atidavė Bulgarijai, Vengrijai ir Rumunijai.

Prancūzija apkaltino Jungt. Tautų generalinį sekretorių Hammarskjöldą, kad remias Tunisą Bizertos kiviře.

Paryžiaus vyriausybės sluoksniai iš naujo pabrėžė, kad jie nesijaučią saistomi Saugumo Tarybos rezoliucijos, reikalaujančios ginklų paliaubų ir grįžimo į ankstyvesnes pozicijas.

Prancūzija pakartojo, kad jos kariuomenė bus atitraukta iš Bizertos miesto ir kitų pozicijų už bazės ribų tik tuo atveju, jei gaus užtikrinimus, kad tunisiečiai nebandys nutraukti ryšius tarp bazės ir tolimesnių postų.

Laiškų apsikeitimas tarp JT generalinio sekretoriaus ir Prancūzijos užsienio reikalų ministro aiškiai parodė santykių pablogėjimą. Prancūzijos užsienio reikalų ministerija nieko neatsakė į Hammarskjöldo pasiūlymą atvykti Paryžiu ir išklaisyti prancūzų pažiūras. Ministerijos kalbėtojas pastebėjo, kad Hammarskjöldas nesąs Saugumo Tarybos oficialiai įgaliotas tokiai misijai.

Laiškuose Prancūzijos vyriausybė pabrėžė nusistatymą spręsti Bizertos kiviřą tiesioginėmis derybomis su Tunisu, be jokios pašalinės intervencijos, bet ji nėra linkusi nusileisti Tuniso reikalavimams evakuoti bazę.

JT gen. sekr. Hammarskjöldas aplankė prancūzų kariuomenės užimtą Bizertos miestą be jokių trukdymų ir kalbėjosi su miesto gubernatorium. Grįžęs New Yorkan, jis padarys pranešimą Saugumo Tarybai.

Maroko karalius Hassan paskelbė šaukęs šiaurės Afrikos valstybių lyderių pasitarimą dėl Bizertos. Diena anksčiau Tuniso prezidentas Bourguiba buvo paskelbęs atsisaukimą į šiaurės Afrikos valstybes, kviesdamas pagalbon savanorius. Kaire Arabų Lyga nutarė pasiųsti nepasikelto dydžio karinį kontingentą.

JT sluoksniuose tikima, kad Tunisas netrukus įteiks naują skundą Saugumo Tarybai, kuriame Prancūzija bus apkaltinta, kad nepildo Saugumo Tarybos rezoliucijos.

Kuba

Fidel Castro, gavęs "ginkluotos sovietų pagalbos" pažadus, paskelbė, kad jo revoliucija busianti sujungta į vienintelę proletariato "socialistų" organizaciją, kaip komunistų bloko kraštuose.

Per šventę buvo pirmą kartą viešai pademonstruoti rusų gamybos naikintuvai MIG,

Vaiko gražiausios nuotraukos KONKURSAS

KONKURSINE NUOTRAUKA Nr. 4 Henrikas Pikturna, pusantų metų amžiaus. Nuotrauka D. Pikturnaitės.

MALTOS VILKSTINĖ (18)

Savi lėktuvai nepadeda...

Vietoj žadėtų "Liberators" lėktuvų admiralui Burrough buvo atsiųsta eskadrilė, susidedanti iš "Beau - Fighters" ir "Spitfires". Jai atvykus, paaiškėjo, kad praktiškai jos negalima panaudoti, nes nebuvo įmanoma su lėktuvais užmegsti radijo ryšį.

Abu aukšto dažnumo radijo siųstuvai, kuriuos vilkstinė turėjo ryšiu su lėktuvais, buvo pastatyti "Nigerijos" ir "Kairo" kreiseriuose. Vienas tų laivų dabar buvo sunkiai sužalotas ir netinkamas akcijai, kitas -- jau paskendęs.

Ir taip atsitiko, kad gelbėtojai patruliavo virš vilkstinės tūpometu, kada kreiseriai buvo vokiečių ir italų torpeduojami, o lėktuvai negalėjo nieko padėti. Pagaliau jie grįžo į savo bazę, nes buvo beprasmiška eikvoti ir taip jau brangius degalus, negalint įsikšti į kautynes.

Siekdamas išvengti tokios fatališkos nesėkmės pasikartojimo, vienas karininkas visą naktį trūbė, improvizuodamas radijo įrengimus, kuriuos galų gale baigė, kai pasirodė nauja "Beau - Fighters" eskadrilė. Su Malta buvo susitarta, kad ryšius bus palaikomas 5,570 kilociklų bangų.

Dabar jau daugiau kaip valandą ryšio karininkas stovėjo ant "Ashanti" tiltelio, per mikrofoną kartodamas sutartą šaukinį "Bacon-Apples" ir laukdamas atsakymo. Kartais jo veidas lūkestingai nušvisdavo, bet netrukus jo bruožuose vėl pasirodydavo nusi-vylimas.

Galų gale atrodė pasisekę užmegsti ryšį, ir jis pradėjo šifruotą pasikalbėjimą, kurio nesuprato nė vienas iš šalia stovinčiųjų. Jis vis žvalgėsi į viršų tarytum laukdamas, kada "Beaufighters" pradės pulti priešą. Bet vis atrodė, kad jie nesupranta. Jie tebeskraidė virš vilkstinės be aiškaus bandymo vykdyti instrukcijas. Pagaliau leitenantas su-

visais nusivylimo ženkais metė šalį mikrofoną. Jam paaiškėjo, kad jis buvo kalbėjęs ne su "Beaufighters", bet su kreiseriu "Charybdis".

Po tų nesėkmingų pastangų reikėjo atsisakyti bevielio ryšio, ir kai prieš aviacija vėl pradėjo pulti "Jėgą X" savi naikintuvai negalėjo nė trupučio pagelbėti.

Priešo kreiseriai neatplaukė, bet vokiečių aviacija siautė viršuje. "Ohio" artileristai laukė puolimo, kuris, kaip jie iš patirties žinojo, turėjo prasidėti kiekviena akimirka. Priešo žvalgybiniai lėktuvai buvo jau išsisavalandas sekę vilkstinę.

Šiaurės vakaruose, maždaug už 20 kilometrų, jau buvo galima aiškiai atpažinti abi pusapvalės Pantelerijos salos kalvas. O iki Maltos buvo dar 292 kilometrai, taigi vilkstinė nebuvo dar atsidūrusi Maltoje stovinčių karo aviacijos junginių veiklos zonoje.

Kai "Ohio" kapitonas Mason per radiją gavo įsakymą pasirodyti laukiamam puolimui, padangėje jau buvo girdimas artėjančių prieš lėktuvų užimas. Paskui jis pastebėjo tris žemai skrendančias italų mašinas "Savoia". Jos praskrido vilkstinės šonu, nepasiekdamos jo patrunkų. Užpakalyje pasirodė penki vokiečių "JU --88", kurie perėjo į smigimą. Pradėjo kristi bombos.

Kiekviena sekundė atrodė ilga, kaip valandos -- tokiu lėtu tempu vystėsi šis puolimas. Bet staiga kitos prieš mašinos, iš karto atrodžiusios kaip nekalti taškėliai padangėje, pasirodė vilkstinės priekyje.

Beveik apakinti dūmų ir liepsnų, kovojo "Melbourne-Star" jūreiviai. Liepsnos siautė juos iš visų pusių, jau rijo stiebą, kalt-ra pasidarė nebeapkeliamas. Oras vis sausėjo, ir buvo beveik neįgalima kvėpuoti. Laivo dažai

pradėjo degti, gelbėjimosi valtyys suanglėjo. Atslūgus puolimo bangai, paaiškėjo, kad trūko 35 vyrų.

"Ohio" su savo sunkiai sužalotu vairu laimingai išliko nelieštas. Bet ramybė nesitęsė ilgai. Laivo pabūklai turėjo būti pasukti kita kryptimi, kad pasitiktų dvidešimtį "Ju-88". Iš karto krito torpedos, paskui bombos. "Ohio" liemuo kilo vis labiau, kol pagaliau beveik visai išlindo iš vandens. Vyriausias inžinierius Jimmy Wyld vėliau pasakojo, kad jam pasirodė, lyg laivas būtų bandęs skristi. Tai buvo visiškai naujas pergyvenimas, iššaukęs neaprašomai nerimą ir sensaciją. Milžiniškas sproginas priekyje pavirė vandens laivo užpakalį. Šviesos mašinių patalpoje užgeso, viešpatavo visiška tamsa. Ohio visiškai sustojo. Du vokiečių lėktuvai smigo į patį jo kamieną ir trumpomis pertraukomis išmetė savo bombas.

"Ohio" dabar buvo lengvataikinis, kaip antai, plūduriuojanti vandens paviršiuje. Jis atrodė labai liūdnai. Jis stovėjo ten su iškraipytu, išplėstu liemeniu, nubyrėjusiais dažais ir deninukritusia numušto vokiečių lėktuvo dalimi. Jūreiviai, nepaprastai pervargę ir vos neužmiegančios prie patrunkų, vos laikėsi ant kojų.

Šiuo kritišku momentu šalia tanklaivio buvo tik naikintojas "Ledybur". Paskui atsirado ir naikintojas "Penn", kuris turėjo įsakymą prisikabinti "Ohio" ir nuvilti į Malją.

(Bus daugiau)

JAU BEVEIK 4,000,000 VOKIEČIŲ "BALSAVO KOJOMIS" ...

Prezidentas John F. Kennedy savo kalboje amerikiečių tautai nurodė, kad daugiau kaip pus-trėčio milijono žmonių, pabėgusių nuo komunistinio Rytų Vokietijos režimo, iš tikrųjų "balsavo savo kojomis už vakarie-tiško tipo laisvę". Tą pačią dieną Vakarų Vokietijos pabėgėlių ministeris Merkatz Berlyne pa-brėžė, kad pastaruoju metu pa-didėjusi vokiečių pabėgėlių banga reiškianti "nesiliaujančią kaltini-mą ten veikiančiai nežmoniškai sistemai".

Ryšių su Maskvos forsuojama Berlyno krize šiemet vėl padidėjus pabėgėlių skaičius pas-tarosiomis dienomis lyg ir pra-dėjo atslūgti: praėjus savaitgalį

jau kiek mažiau jų įsiregistravo pabėgėlių centruose, nors šios savaitės pradžioje vėl užregis-truota daugiau kaip po 1000 as-menų per dieną. Tai yra dvigubai daugiau, negu praeitais metais tuo pačiu metu.

Pastarosiomis dienomis kiek atslūgusi pabėgėlių banga Va-karų ekspertai aiškina tuo, kad komunistai pastaruoju metu la-biau sugriežtino policinę kontro-lę, o be to, Rytų Vokietijoje baigiasi atostogų metas, ir gy-ventojams esą sunkiau gauti ke-lionių leidimus iš krašto glū-muos atvykti į Rytų Berlyną, iš kur jau belieka požeminiu trau-kiniu pervažiuoti į Vakarų sek-torius.

Patys pabėgėliai mažai pasa-koja apie tai, kaip jiems pa-siseka išsprukti iš Rytų Vokie-tijos: jie nenori išduoti plačiau naudojamų maršrutų ir kombi-nacijų, padedančių jiems pa-sprukti. Bet vienas pabėgėlių centro Marienfelde pareigūnas pareiškė, kad praktiškai iš 5000 bandančių bėgti tik 4000 pasiseka pasiekti Vakarų Berlyną. Apie penktadalis lieka pakeliui. Daugumą jų sugauna komunistų po-licija "Vopo", kiti praranda ner-vus is paskutinę akimirka grįžta atgal.

Nemaža bandžiusių išbėgti iš Rytų Vokietijos kitais, ne per Berlyną, keliais yra žuvusių, ko-munistų policijai atidarius ugnį į jų laikines slėptuves. Praeitą savaitę viena jauna moteris iš Tiuringijos, bandydama pereiti sieną ties Eschwege, įstrigo į spygliuotą vielą, ir tik jos riksmai, užliarmavę Vakarų Vokietijos pasienio sargybas, iš-gelbėjo ją iš komunistų nagų, žinoma, smarkiai susidurskusią nuo vielių spyglių.

Tūkstančiai yra perplaukę El-bę. Kiti atėjo Vakarų Vokietijon, apsilvilkę komunistinės "liaudies policijos" uniformomis tik tam, kad "kapituliuotų" Vakarų pu-sėje. Viena jaunuolių grupė su-simontavo primityvų automobilį, kuriuo prasimušė per geležinę uždangą. Kiti perskrido spygliuo-tas vielas sklandytuvu.

Bet dabar, komunistams vis labiau stiprinant pasienių ap-saugą, jau beveik neįmanoma prasiiveržti per sieną. Vientie-lis likęs laisvesnis kelias yra per Rytų Berlyną, kuris dabar turi dvigubą statusą: 1945 metų Potsdamo sutartimi jis yra dar keturių valstybių kontroliuojama miesto sektorius, o prieš ke-le-rius metus jis paskelbtas ir ko-munistinės Vokietijos sostine. Pabėgėliai, atvykę į savo sos-tinę, pasinaudoja visame mieste tebekursuojančiu požeminiu traukiniu, kad pasiektų Vakarų sektorius.

Kai kurie Vakarų stebėtojai aiškina, jog komunistai galutinai neuždarę šio kelio tik dėlto, kad jis režimui reiškia atsarginį ventilį - be jo režimas būtų jau senai sproges. Vaizdžiau tai pa-aiškina vienas pabėgėlis, karo metu buvęs vokiečių kariuome-nės žvalgybos karininkas. Jis, remdamasis ankstesne patirti-mi, bandęs nustatyti pasitikėji-mo ar nepasitikėjimo režimu laipsnį. Jo išvada: jei Ulbrichtas užkirstų kelius į Berlyną, komunistinė policija ir taip va-dinamoji liaudies armija "išga-ruotų" per kelias valandas, Ta-

da režimas neturėtų kito pasi-rinkimo: jis turėtų šauktis rusų paramos.

Bėgti į Vakarus paskatina į-vairios priežastys, daugiausia baimė. Pastaruoju metu dauge-lis pabūgo, kad Ulbrichtas vis dėlto galės uždaryti sieną, o tada jau būtų per vėlu. Kiti negalėjo išgyventi iš gaunamų atlyginimų, ypač pasunkėjus maitinimo būk-lei. Kiti sprunka, gavę įspėjimus apie ruošiamus jų areštus. Vienas pabėgėlis pasakoja, kad jis turėjo atsėdėti pusantrų metų kalėjime už "ekonominį sabota-žą": jis uždarė anksčiau turėtą valgyklą dėlto, kad nebegavo maisto produktų. Išleistas iš ka-lėjimo, jis jau nebelaikė geres-nės progos.

Pabėgėlių pasakojimais, iš sovietinės zonos bėgtų ir daugiau gyventojų, bet daugumas būkštau-ja, kad neturės iš ko gyventi: jie nežino, kad Vakarų Vokietija dabar jaučia didelę darbo jėgos stoką ir darbininkus turi įsiga-benti iš užsienių. Net pabėgusie-ji išreiškia nusteibimą: "mažiau-siai pusė mūsų galvojo, kad Va-karus teks elgetauti, pabėgus iš zonos; dabar pamatėme, kad kiekvieno iš mūsų laukia keli darbai; problemą tesudaro tik butų gavimas".

Todėl ir bėga daugiausiai gy-venimo kiličių nebijąs jaunimas bei specialistai. Oficialiai yra užregistruota 2,7 mil. į Vaka-rus pabėgusių sovietinės zonos gyventojų, bet iš tikrųjų bendras jų skaičius siekia keturis milio-nus, ir pusę jų yra jaunesni, kaip 25 metų. Likusią dalį do-minuoja gydytojai, dantistai, in-žinieriai, technikai, mokytojai.

Netenka stebėtis, kad sovie-tinėje zonoje dėl didėjančio bėg-lių skaičiaus aštrėja darbo jė-gos stoka, ir Ulbrichto režimas ieško subtilesnių kelių susisie-kimui tarp Berlyno Rytų ir Va-karų sektorių suvaržyti, pradė-damas taikyti sankcijas sovie-tiniame sektoriuje gyvenantiems, bet vakarinuose sektoriuose dir-bantiems miesto gyventojams, drauge keldamas triukšmą dėl dėmesio pabėgėliams. Praeitą savaitę komunistų laikraščiai net apkaltino JAV, kad buvę su-klastoti "Miss Universe" rinki-mai: mat juos laimėjo praeitais metais iš Rytų Vokietijos pabė-gusi gražuolė.

SPAUDA

"KULKŲ SPIEČIAI" PRO ŠIKŠNELE

Įsivaizduokime: Sargybos postuose užmiega kulkosvy-džiais apginkluoti kareiviai. Juos staiga pažadina aliarmo signalas; ir jie vos prasi-krapštę akis, griebia savo šau-domąsias mašinas ir paleidžia kulkų spiečius į visas puses! Ar nebūtų geriau, jei jie pir-ma susiorientuotų ir, tik paty-rę, kur yra priešas, imtų šau-dyti?

Tai ištrauka ne iš primityvio-sios amžiną atilį "Saulės", bet mūsų vadinamo "veiksniū". Nau-jienu apžvalgininko, pareiškimas laikraštyje (1961.VII.25), kuris save vadina "the greatest Lithu-anian Daily in America". Gal-būt labai tiksliai išreiškias jo kontroliuojamos tarybos veikimo metodus. O užteko jam tik pasi-klausti bet kurio "neapilūzusio vyruko", tarnavusio kariuomenėje, kad sužinotų, jog sargybos nestatomos tam, kad miegotų su "šaudomosiomis mašinomis".

Tiek to, Reikalas šį kartą lie-čia ne "kulkosvydžius" sargybų postuose, bet naujieniškus "kul-kų spiečius" Dirvos adresu už tai, kad ji netylėjo dėl C. L. Sulz-bergerio straipsnio, išryš-kinančio kai kurių JAV admi-nistracijos sluoksnių tendencijas Pabaltijo atžvilgiu. Naujienų ap-žvalgininkas gali užsimerkęs taškytis, kiek jam patinka, kaip vandenin įmesta višta, bet štai, ir po griežtos prezidento Ken-nedžio kalbos, liepos 26 dieną kolumnistas James Reston rašė:

Bet dabar, kai jis (prezi-dentas) išryškino savo aišk-kią karinę poziciją, lieka ne-at-sakytas pagrindinis politinis klausimas: ar yra galima nau-ja bazė susitarimui, kuris iš-saugotų Vakarų teises Vokie-tijoje, garantuotų Berlyno lais-vę, ir vis dėlto įgalintų Chruš-

Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!

Paraginkit savo pa-
žįstamus užsiprenu-
meruoti DIRVĄ.

Vaiko gražiausios nuotraukos KONKURSAS

Dirva skelbia vaiko gražiausios nuotraukos konkursą.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai, prisiusdami nuotrauką lietuvių kilmės berniuko ar mergaitės, ne vyresnį kaip 10 metų amžiaus. Nuotrauka turi būti nemažesnė kaip atvirutės for-mato dydžio, nespaltvota, portretinė ar veiksminė, bet joje neturi būti daugiau asmenų, kaip vienas vaikas. Prie nuotraukos turi būti pridėti duome-nys: vaiko vardas ir pavardė, amžius, gyvenamoji vieta ir fotografavusiojo pavardė ir adresas. Kon-kursan nepriimamos svetimtaučių fotografų da-rytos nuotraukos.

Nuotraukos siunčiamos iki 1961 m. lapkričio 1 d. Dirvos redakcijai, 6907 Superior Ave., Cleve-land 3, Ohio, pažymint, kad jos skirtos konkursui. Jos bus numeruojamos pagal gavimo eilę ir spaus-dinamos Dirvoje. Pasibaigus konkursui, gražiausias tris nuotraukas išrenka Dirvos redakcija, pa-sikvietusi du specialistus fotografus. Ir už gra-žiausias nuotraukas, jų autoriams, paskiria tris pinigines premijas: \$25.00, \$15.00 ir \$10.00.

Prašome nuotraukas siųsti tuoj pat, kad jų perdaug nesusirinktų konkurso pabaigoje.

DIRVA

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

WHEN BUYING
OR SELLING
A HOUSE

Use our Escrow Service
Protect both parties
in the deal

FOUNDED 1894
The
Cleveland
Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
MEMBER FEDERAL RESERVE SYSTEM

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Posūkis atgal tikrai pavojingas

Kiekviena rimtesnė proga čia pasisakydavom, kad kovoję prieš komunistinį išgalelį nuolaidomis, tūpčiomu vietoje ar apsilaidimu, nieko neįmanoma ne tik laimėti, bet ir dabartinių pozicijų išlaikyti. O, priešingai, tarptautiniam komunizmui vadovauja Maskvos valdovai, tas vakariečių silpnybės vykusiai išnaudoja, savo galią plečia ir į komunistines reples vis daugiau ir daugiau naujų aukų suveržia.

Matant tokį komunistų veržlumą, o vakariečių pasimetimą ir nuolaidžiavimą, dažnas iš mūsų nesunkiai įžiūrim, kad taip elgiantis ateis liūdna diena, kada ir į šio krašto krantus pradės lipti tos jėgos, kurios laisvę pamaugia, o žmonėms vergiją atneša. Labai teisingai tokią būklę apibrėžė min. St. Lozoraitis savo straipsnyje, prieš kelias dienas čia spausdintame, kada jis pasakė: "Verks graudžiausiai, kas verks paskutinis. Pavergtos tautos jau verkia".

Nauji ir oficialūs Chruščiovo grasinimai, kad dar iki šių metų pabaigos bus sutvarkytas, o teisingiau pasakius — pagrobtas Berlynas, išjudino ir vakariečių reakcijas. Jos, kaip jau įprasta, nevienodos. Jei yra jėgų, kurios sako, kad reikia ne tik priešintis, bet ir atgal stumti, tai tuoj atsiranda nemažiau patarėjų, kurie sako, kad reikia tartis, kompromisų ieškoti. Ir tokie patarėjai tuoj ima siūlyti svetimo kailio mainais. Blogiausia, kad tokie patarėjai sukinasi ne aplinkui, bet yra artimiausi valdžios talkininkai ir būsimos politikos vairuotojai. Jie, kiekvieną Maskvos šypsnį, kad tik užliuluotų ir po to apgautų, pristato, kaip naują klausimo persvarstymą ir blaivią pažiūrą taikos siekiant.

Berlyno klausimo įtampai didėjant, jau keliais atvejais buvo bandoma nustatyti, kaip reaguoją didžioji šio krašto gyventojų dalis: ar ji sutinka su nuolaidžiavimu, ar nori griežtesnės akcijos. Ir reikia džiaugtis, kad virš 70% šio krašto gyventojų mano, jog reikia ne nuolaidžiai, bet reikalus rimtai už ragų imti ir juos neatidėdant tvarkyti. Atseit, Chruščiovo ir visų kitų komunistų vadų besaikis akiplėšiškumas padeda plačiau praverti akis. Ir šio krašto gyventojų dauguma, gerai suprasdama, kad toks griežtesnis kelias ir iš jos pačios pareikalaus didesnių išpareigojimų ir aukos, to jau nesibaido. Nesibaido, nes nenori verkti paskutiniai ir verkti graudžiausiai...

Nemažu dėmesiu, ne tik šio krašto gyventojai, bet ir visame pasaulyje susirūpinusieji komunistinio siautėjimo suvaldymu, seka JAV vyriausybės reakcijas ir žygius naujus pavojus sutikti ir jiems pasipriešinti. Ir tokio dėmesio centre buvo paskutinioji prezidento J. F. Kennedžio kalba, liepos 25 dieną pasakyta JAV gyventojams ir po to perkelta atitinkamiems sprendimams į Kongresą.

Reikia pripažinti, kad po Antrojo pasaulinio karo, tai buvo pats rimčiausias visiems gyventojams išpėjimas, o taip pat ir Maskvai pasakymas, kad žaidžiant ugnimi, ugnies ir galima susilaukti. Mes šiuo atveju tenorėtume, kad po rimtesnių pastangų, didesnio susidrausminimo ir blaivesnio padėties apžvelgimo, vėl nepasiduotų posūkiui atgal, o aiškiai paskelbtų visų pavergtų tautų laisvinimo programą ir jos siektų. Maskva, be jokio abejojimo, dės visas pastangas, kad posūkis atgal įvyktų, kad jos "taikos" pasakoms patikėtų. Bet tai būtų tik taktinis sovietų laimėjimas naujiems puolimams pasiroditi.

B. G.

APIE SULZBERGERIO PIKETAVIMĄ

P. N. iš New Yorko rašė, kad liepos 15 d. "mūsų kai kurie veiksniai buvo suruošę protesto demonstracijas priešais New York Times namą", tik "kadangi nebuvo tam pasirodė iš anksto, tai tų protestuotojų mažai tedalyvavo, nes niekas nežinojo".

Leiskite tą pranešimą papildyti. Joki "veiksniai" oficialiai tos demonstracijos nerengė. Tiesa, mintis kilo Lietuvos Nepriklausomybės Tautos narių tarpe, bet tokiose aplinkybėse, kurios nebuvo kada oficialiai svarstyti ir nutarinti. Antrą dieną po Sulzbergerio straipsnio pasirodymo buvo patarta, kad tūla grupė rengia demonstraciją prieš New York Times redakcijos ar kai

kurių bendradarbių komunistams palankią politiką. Vėliau paaiškėjo, kad ta grupė konkrečiai piktinosi N. Y. T. laikysena Kubos reikalu. Ta grupė jau turėjo policijos sutikimą de-

Lietuviai, pketavę prie New York Times redakcijos patalpų. Nuotraukoje atpažįstami: Siliūnas, Rastenis, Alksninis, Bieliukas, Virbickas, Narvydas, Valakas ir kt.

Vyt. Maželio nuotrauka

Liepos 15 d. St. Louis, Mo., prie šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčios, klebono kun. Z. Gelaziaus rūpesčiu buvo pastatytas ir pašventintas 19 pėdų aukščio lietuviškas kryžius. Iškilnėse dalyvavo apie pora šimtų žmonių. Kryžių pašventino ir gražią kalbą pasakė lietuvių bičiulis prelatas T. R. Woods, kad šis kryžius primintų žmonėms pavergtąją Lietuvą ir jos kančias.

TRYŠ PENKŠIMTINĖS LIETUVYBĖS ŪGDYMU

E. Čekienė birželio 30 d. Dirvoje gana plačiai ir vykusiai rašė apie Amerikos lietuvių gydytojų suvažiavimą New Yorko. Aš šia proga tik norėčiau kai ką papildyti bei paryškinti.

Suvažiavimas buvo gangausus: aktyvių dalyvių buvo virš 70. Gydytojai suvažiavo net iš 12 valstijų. Daugiausiai gydytojų buvo iš New Yorko (23), Illinois (virš 20) ir Ohio (8). Suvažiavimo bankete dalyvavo apie 200 žmonių.

Iš suvažiavimo dienotvarkės matėsi, kad lietuviams gydytojams rūpi ne tik profesiniai reikalai, bet ir visuomeninės bei lietuviškos problemos. Beveik daugiausia kaip pusė pranešimų buvo visuomeninio pobūdžio. V. SIDZIKASKAS padarė įdomią šių dienų politinę apžvalgą o DR. B. MATULONIS kalbėjo apie lietuvių gydytojų visuomeninę veiklą.

A. SIMUTIS, Lietuvos konsulas New Yorko, paruošė ir paskaitė išsamų pranešimą apie Aleksandrą Kuršį, pirmą lietuvių gydytoją ir mokytoją, atvykusį prieš 300 metų į New Yorką. Tai buvo lyg ir trumpa akademija minint šio akademiko sukaktį.

DR. B. PAPROCKIENĖ padarė įdomų pranešimą iš savo kelionės į Lietuvą ir pademonstravo jos pačios darytą filmą.

DR. V. TAURAS, suvažiavimo pradžioje, pranešė apie paskyrimą 500 DOLERIŲ PREMIJOMS UŽ LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO STRAIPSNIS, kurie pastarųjų dviejų metų laikotarpyje buvo pasirodę lietuviškojo spaudos. Komisija, susidedanti iš Rašytojų Sąjungos, Žurnalistų Sąjungos, Liet. Bendruomenės ir Amer. Liet. Gydytojų Sąjungos atstovų, išstudijavusi virš 40 straipsnių, nutarė pirmąją premiją --

\$ 250 skirti dr. A. Baltiniui už straipsnį "Lietuviškos kultūros kilimas ir smukimas išeivijos gyvenimo sąlygose" ("Aidai" 1960 m. Nr. 3 ir 4); antrąją premiją -- \$ 150 L. Dambriūnui už straipsnį "Lietuviškos išeivijos problema" ("Draugas" 1960 m. gruodžio 10 d.) ir trečiąją premiją, \$ 100 dolerių J. L. Vaičiūnienėi, už straipsnį "Būkimeturtingi" ("Dirva" 1961 m. N. 8 ir 9).

Perskaitytas ir L. Dambriūno laišką, kuriuo jis paskyrė savo premiją -- \$150 Lietuvių Fondui.

Paminėtas ir būdingas sveikimas newyorkiečio Igno Kaspero, kuris paskyrė 20 dolerių A. L. Gydytojų Sąjungai, kuri ir toliau galėtų rūpintis lietuviškos reikalais.

DR. V. TERCIJONAS skaitė pranešimą apie lietuvių gydytojų atliktus darbus, siekiant Lietuvos nepriklausomybės beitautinio atgimimo. Paminėjo ištisą eilę gydytojų, dalyvavusių tame darbe.

Kalbėdamas apie lietuvių gydytojų idealus pabrėžė, kad mums visiems turi rūpėti lietuviškos išeivijos problemos. Lituanistinės mokyklos neįstengia duoti mums norimų rezultatų. Universitetuose sudarytos sąlygos studijuoti lituanistiką neranda pritarimo lietuvių studentų. O neatsiradus pakankamam skaičiui studentų, lituanistikos pakaitos išjungiamos iš universitetų mokslo programų.

Reikėtų susirūpinti lietuviškos išeivijos mokytojų nuo pat jaunų dienų. Nereikėtų užmiršti ir tėvų, kuriuos pravartu būtų tikinti apie tautinio susipratimo reikšmę ir duoti jiems tautinio auklėjimo pradus. Grynios lietuviškos šeimoms, lietuviški vaikų darželiai, lituanistinės mokyklos, lituanistikos kursai -- tai lietuviškos pagrindai.

DR. V. TERCIJONAS, norėdamas paskatinti tautiečius susirūpinti lietuviškos išeivijos, pranešė, kad jis paskyrė ir nusiuntė 1000 dolerių JAV Liet. Bendruomenėi, kaip New Yorko Liet. Gydytojų Draugijos dovaną. Ta suma pavesta tautinio švietimo reikalams: 1) 500 dolerių -- išleisti knygą apie lietuviškos išeivijos priežastis ir apie priemones jai gelbėti ir 2) 500 dol. -- padėti įsteigti vaikų darželį New Yorko -- Richmond Hill ir Woodhaven, kur apsigyveno daug lietuvių ateivių. Tą pinigų dovaną siūlė pavadinti ENZIO JAGOMASTO PREMIJA, pagerbiant jį ir jo šeimą, susidedančią iš 5 asmenų, kurie visi žuvo nuo nacių.

DR. A. RAZMA kalbėjo apie lietuvių Fondo reikalus. Diskusijos dalyvavo dr. V. Ramanauskas, dr. V. Tercijonas ir kiti. Šia proga J. Šlepetys, senosios

ŠYPSENOS

GYDYTOJO sūnus, neseniai baigęs studijas ir pradėjęs gydytojo karjerą, tėvui su džiaugsmu praneša linksmą žinią:

--Tu žinai, tėte, aš pagydziau tavo seniausią klientę ponią Mortą, kuri pas tave gydėsi dešimt metų.

--Gerai padarei sūnau, nes tu turėjai jai taip atsiųlyginti. Žinok, kad ji mokojo tavo studijų išlaidas...

BAIGIANTIS vestuvių baldai, patarnautojas pristartino prie jaunavedžio ir tyliai paklausė:

--Gal truputį kavos?

--Ne, jokių būdų. Nuo jos aš negalėsiu užmigti...

PO 25 metų vokiečių grįžta į tėvynę. Vagone su juo sėdi dar trys vokiečiai.

--Ar jūs buvote nacių?

Klausia jis vieno bendrakeleivio.

--Aš? -- sušuko keleivis pasipykęs. -- Iš kur tai ištraukėte? Jei žinotumėte, kiek aš nukentėjau nuo Hitlerio, tai suprastumėte, kaip aš esu nusistatęs prieš nacius.

--O jūs, ar buvote nacių?

--paklausė antrojo.

--Aš? Kaip galite taip klausti. Aš buvau didžiausias nacių priešinys.

Tada keleivis klausimą pakartojo trečiajam vyriui.

--Aš? Taip. Esu buvęs partijos nariu.

--Dėkui. Gal būsite malonus pasaugoti mano lagaminus, kol aš papietausiu vagono restorane.

Du vyrai ginčijasi dėl savo žmonių suliesėjimo.

--Manoji taip suplonėjo, kad aną vakarą, įėjus į vonios kambarį, jos neradau. Pastebėjęs kištą iš vandens išbėgimo vamzdžio truputį plaukų, patraukiau ir ką aš pamačiau? Ogi savo žmoną: Ji buvo įkritusi į vamzdį...

--Tai nieko! Manoji labiau suliesėjo. Aną dieną pietaujant netyčia nurijo vyšnios kauliuką... Vakare jos motina susitikus sušuko: "Sveikinu, dukrele! Kas bus berniukas ar mergaitė?..."

Lietuvių Tarybos vardu, dėkojo dr. A. Razmai už dedamas pastangas Lietuvių Fondui realizuoti. Tačiau jis mano, kad paruošiant statutą, reikėtų glaudžiai bendradarbiauti su Lietuvių Bendruomene.

Taigi, trečiam suvažiavime buvo gvildenama lietuviškos problemos ir buvo jautiama lietuvių gydytojų noras puoselėti lietuviškos ugdymo reikalams.

Medicinos pranešimus pravedė DR. V. AVIŽONIS ir dr. A. STARKUS. DR. V. PAVILANIS turėjo įdomų pranešimą apie poliomyelito skiepų, DR. A. KISIELIUS kalbėjo apie karcinoido sindromą, plačiai plialliuodamas savo pranešimą kruopščiai surinkta klinikinė medžiaga.

DR. M. ARSTIKAITYTĖ skaitė pranešimą ir demonstravo filmą apie dažniausiai pasitaikančius vaikų akių negalavimus, DR. E. KAMINSKAS -- apie hemoglobino tipus ir DR. J. VALAITIS -- apie sisteminės miokotinės infekcijas.

Baigiant suvažiavimą buvo priimta rezoliucija pavergtų tautų ir Lietuvos išlaisvinimo reikalui. Rezoliucija buvo pasiūsta JAV Prezidentui ir Valstybės Departamentui.

Džiugu pažymėti, kad New Yorko Liet. Gyd. Draugija, vadovaujama DR. A. STARKAUS, nors ir negausi, bet padėjo visas pastangas, kad suvažiavimas gerai pavyktų. Be abejo, dideli nuopelnai priklauso suvažiavimo rengimo komisijos pirmininkui DR. V. PAPROCKIUI ir tos komisijos nariams. Kad ir mažo, bet darbštaus kolektyvo dėka, buvo pasiektas gerų rezultatų. Neveltui iš jų buvo tikėtasi. Ir jie tikrai neapvyli.

DR. V. TAURAS

Būrelis New Britain lietuvių prie Marijonų gimnazijos rūmų Thomsone, Conn. Iš kairės: E. Dūdienė, Alg. Dūda, Steponauskienė, Vyt. Stasaitis, Stasaitienė, Steponauskas. Prieky mažieji Stasaitis ir Steponauskas.

CHRUŠČIOVAS "LEIDŽIA GYVENTI"

Vakarinių valstybių vyriausybės galvos, diplomatai, politikai, žurnalistai ir kitokie asmenys, ypač po 1945 m., suka galvas dėl "Rusijos paslapties", dėl jos nusistatymo ir taktikos. Dauguma galvoja, kad tik skurdas yra palanki dirva komunizmui. Mes dar nežinome tokios tautos, kuri spontaniškai sukiltų ir prašytų komunizmo. Mes žinome kur spontaniškai tautos buvo sukilusios prieš komunizmą.

Graikija ir Turkija prikaitytos prie neturtingųjų valstybių ir jose, atrodo, jau senai privalėtų būti komunizmas, bet jos, turėdamos savo senas istorijas, patriotiškos, griežtai nusistatę prieš komunizmą.

Tik visa bėda, kad Vakarų žemės-pusrutulio 90% nesupranta ką reiškia maskvinis komunizmas, priskirdami jį prie socializmo.

Jei gerai paanalizuosime nesuklastotą Rusijos istoriją, tai pamatysime, kad ji pati ir visos jos pavergtos tautos, niekad nesinaudojo laisvėmis, kuriomis naudojosi ir naudojasi laisvos valstybės. Tos tautos privalėjo būti akliai paklusios Rusijos norams.

Komunizmas tuo atžvilgiu nieko nepakeitė, bet dar daugiau suspaudė. O po 1945 m. užgrobtose kraštuose įvedė terorą, deportacijas, persekiojimą, pavienių asmenų ir masinį žudymą.

Maskvinis komunizmas,

kaip klaidingai aiškina įvairūs rašytojai ir teoretikai, nėra jokia ideologija. Komunistinė idėja pasidarė maskvinio imperializmo auksa. Maskva, kuri randasi Rytų Europos dideliame lygumos plote, jau prieš 500 metų serga savo ploto padidinimo liga, nors jos pačios milžiniški plotai retai apgyvendinti. Naujų plotų užėmimas pasidarė chroniška Maskvos valdovų liga. Tai "ligai pagydyti" nepavartojus atitinkamų "vaistų", vakariečių pastangos visame pasaulyje įgyvendinti taiką ir teisingumą, bus bergždžios.

Nuo W. Wilsono laikų civilizizuotasis pasaulis pripažįsta tautų apsisprendimo teises. Tuo remiantis po Pirmojo pasaulinio karo susikūrė naujos valstybės su savo vyriausybėmis ir savo santvarkomis. Antrajam pasauliniam karui pasibaigus Maskva spjovė į tas visas teises ir daugeliui buvusių nepriklausomų valstybių uždėjo maskvinio imperializmo retežius.

Chruščiovas rėkia pasauliui: "Gyvenkit ir leiskit gyventi kitiems." Ar tai turi kokią praktinę reikšmę? Ar galima svajoti, kad vieną dieną Chruščiovas savo armijoms įsakys pasitraukti iš pavergtų kraštų?

Ar leis "gyventi" pavergtoms valstybėms — Lietuvai, Latvijai, Estijai, Lenkijai, Čekoslovakijai, Rumunijai, Vengrijai, Bulgarijai, Albanijai ir Rytų Vokietijai, jei jos nori gyventi pagal savo tautų tradicijas ir papročius? Ar Chruščiovas galvoja, leisti gyventi seniau carų pavergtai Ukrainai, Uzbekistanui, Gruzijai? Kol už mūsų žemės rutu-

M. K. Čiurlionio paroda New Yorke

Ryšium su lietuvių dailės genijaus M. K. Čiurlionio 50 metų mirties sukaktimi New Yorko viešojoje miesto bibliotekoje, kampas 42 gatvės ir 5 Ave., surengta jo darbų ir jo asmenų liečiančių dokumentų paroda. Iškabinta bei eksponuota M. K. Čiurlionio svarbesniųjų paveikslų reprodukcijos, muzikos kūrinių, straipsniai, laiškai, prisiminimai apie Čiurlionį ir kt. Paroda atidaryta liepos 1 d. ir tęsis iki spalio 1 d.

Atrodo, tai yra žymesnis New Yorko lietuvių kultūrinio gyvenimo įvykis, bet tenyktė mūsų spauda iki šiol tą parodą paminėjo tik trumpom kronikomis žinėm. Atsitiktinai po ranka patekęs liepos 16 d. The New York Times taip pat kalba apie tą parodą. Neilgam straipsnelyje, pavadiname "Biblioteka iškabino lietuvių meną", rašoma, kad lietuvis dailininkas, mažiau pažįstamas šioj šaly, užima reikšmingą poziciją abstraktinio meno judėjimo avangarde. Mirties sukaktį atžymėdama, jo parodą surengė New Yorko viešosios bibliotekos Slavų divizija. Dail. M. K. Čiurlionis, toliau rašo The N. Y. T., taip pat buvo kompozitorius, autorius pirmųjų liet. simfoninių poemų ir šimto fortepijoninių kūrinių. Mirė turėdamas 35 m. amžiaus 1911 m. Bibliotekos surengta paroda yra nedidelė ir pavaizduoja jo žymesniausius darbus reprodukcijomis. Daugiau negu 300 jo tapybos darbų yra palikti Čiurlionio Muziejuje Kaune, Lietuvoje.

New Yorko viešosios bibliotekos visuomeninių ryšių raštinės vedėja Anna L. Glantz parodos atidarymo proga liepos 14 d. paruošė spaudai atskirą raštą, taikliai ir objektyviai apibūdindama M. K. Čiurlionio kūrybinį palikimą. Ji paminė, kad parodoj bus iškabinti

lio likimą moraliai atsakomybę asmenys nenuspręs ir nelikviduos tokios politikos, tol visokie susitarimai, pasimatymai, konferencijos "viršūnėse" ir po viršūnėmis" bus bergždžios, o vakariečių sugaistas laikas tarnaus tik jų naudai.

J. Šarūnas

tie svarbieji dailininko darbai, kurie šiame krašte dar nebuvo rodomi. Tai Pavasario Sonata, Žvaigždžių Sonata, Rex ir žalių Sonata. Taip pat jo muzikos kūrinių, jo rinktiniai laiškai, atsiminimai ir straipsniai apie jo kūrybą. Anna L. Glantz savo rašte paminė, kad Aleksio Rannito, kuris šiuo metu dirba New Yorko viešosios bibliotekos Slavų skyriuje, kritikos studija apie M. K. Čiurlionį yra paskelbta lietuvių, rusų, vokiečių, prancūzų ir anglų kalbomis. Be to, ji pastebi, kad Čiurlionis buvo subrealistinio meno pradininkas ir pasireiškė anksčiau už rusų abstraktinį dailininką Vasylių Kandinskį (kurio menas, kaip žinoma, yra labai išpopuliarintas JAV, St. S.). Toliau ji rašo, kad Harvardo Universiteto prof. George M. A. Haufmann, kalbėdamas apie M. K. Čiurlionį The Art Bulletin (Vol. XXI, Nr. 1), taip sako: "Jis savo tapybos paveikslus kūrė pagautas vizijų, kurios buvo kartu vizualinės, muzikinės ir kosminės". Bernardas Berensonas, Amerikos meno kritikas (visą gyvenimą save vadinęs lietuviu, St. S.), anot A. L. Glantz taip apie lietuvių dailininką kalbėjo: "Kaip didžiam naujosios epochos individualistui, Čiurlionius turėtų būti skiriama daug didesnė vieta. Jis turėtų būti suprastas ir priimtas ne tik todėl, kad jis buvo mistikas ir gilus, bet ypač todėl, kad jis buvo vienintelis tokis savo estetinėm ir vaizdinėm idėjom."

New Yorke leidžiamam rusų laikrašty Novoe Russkoe Slovo, Vol. LI, Nr. 17,657, Več. Zavališinas taip pat šiltai rašo apie surengtą M. K. Čiurlionio darbų parodą ir mums primena garsaus prancūzo rašytojo Romen Rollando žodžius, tartus apie lietuvių dailininką: "Sunku pasakyti kaip mane sujaudino ta nuostabi dailė, kuri praturtino ne tik tapybą, bet ir praplėtė mūsų akiratį į polifonijos ir muzikinės ritmikos sritis. Kaip kūrybinga būtų praplėsti tokį turiningą meną į plačių to lygių tapybą, į mounentalines freskas. Tai, naujas dvasinis kontinentas. Ir jo Kristupu Kolumbu, yra Čiurlionis".

Baigdamas gana ilgą savo straipsnį, Zavališinas sugestijonuoja, kad sukakties proga Amerikoje būtų rengiami M. K. Čiurlionio muzikos kūrinių koncertai, nes jo puiki muzika "šioj šaly yra mažiau žinoma, negu jo dailė."

Kad sukaktuvinė M. K. Čiurlionio kūrinių paroda New Yorke surengta, kad ta proga apie mūsų dailininką vėl kalba vieni ir kiti, — mes ir vėl esame skolingi poetui Aleksui Rannitui, senam ir nepavargstančiam mūsų tautos draugui. St. S.

SKAUTAI

ATLANTO RAJONO SKAUTŲ ŽINIOS

Atlanto Rajone steigama Sesių Vadovų Mokykla, kurios paskirtis bus bent iš dalies paruošti draugininkes ir kt. vadoves visų šakų skautėms. VM programa bus sekanti: supažindinimas su skautybės ideologija, vadovavimo menu, vadovės paskirtimi, organizaciniais — administraciniais klausimais bei išėjimas praktinės skautiškos programos ir mokėjimas jos skautišku metodu perduoti skautėms, paukštytėms, ir vyr. skautėm. VM pirmoji darbo sesija prasidės šį rudens rajono stovykloje.

Atlanto Rajono Skautų stovykla į BALTIJĄ, prasidės rugpjūčio 27 ir tęsis iki rugsėjo 4 dienos. Stovykla susidės iš vilkiukų, paukštyčių, skaučių, skautų, vyr. skaučių — sk. akademikų, ir vyčių — sk. akademikų pastovyklių. Visos pastovyklės turės savo atskiras dienotvarkes, tik vėlavų pakėlimai — nuleidimai, religinės apeigos, laisvalaikis, sporto rungtynės ir laužai bus jungtiniai. Pagrindinis stovyklos mokestis \$20.00 asmeniui; registracijos mokestis \$5.00 sumokami užsiregistruojant iki rugpjūčio pradžios.

Bendras visų pastovyklių adresas: "BALTIJĄ", Lithuanian Scout Camp, Manomet, Mass. (Cape Cod, netoli kanalo).

Tėvai, gyvenantieji toliau nuo lietuviškųjų kolonijų, ir norintieji savo vaikus leisti į "BALTIJOS" stovyklą, dėl smulkesnių informacijų gali kreiptis pas stovyklos viršininkę ps. S. Subatkevičienę, 716 E. Sixth Street, Boston 27, Mass., tel. AN 8-1992. (rb)

PAIEŠKOMI

Klimavičienė, Ona, kilusi iš Vilkaviškio, ir su sūnūs, jų vieno vardas Romas Jų vyras ir tėvas Jonas Klimavičius buvo kilęs iš Balsupio km., Marijampolės apsk.

Lukoševičius, Juozas, Genovaitės tėvas.

Menius, Jonas, Antano sūnus, Nenuvienė, Ona ir Nenuis, Jonas, Jono sūnus

Petkuvienė - Matusėvičiūtė, Ona, vyras Petkus, Kazys, vaikai Jonas ir Teresė, kilę iš Vilkaviškio apsk.

Pranauskas, Petras ir Sidaras, Jono sūnūs

Vadeiša, Petras, Povilo ir Anelės sūnus, gimęs Šakių km., Smalvų vl., vokiečių išvežtas iš Daugpilio kalėjimo

Vilčiškaitis, Jonas, kilęs iš Viešnių, atvyko Amerikon prieš 1914 metus.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2515 West 69 St. Marquette Parke
SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKAS
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5th	\$4.95
2 MARTEL 3 star Cognac	5th	\$5.39
5 ZOBROWKA, 100 proof	5th	\$4.75
3 GOLD LEAF 3 star Cognac 5th		\$4.95
4 Chateau Gib. 3 star Cognac ..	5th	\$4.95
6 White Horse scotch whisky ..	5th	\$4.98
7 SKAIDRIOJI 80°	5th	\$2.95
8 LEMON ICE Likeris	5th	\$3.69
9 BORDEAUX Vynai	5th	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

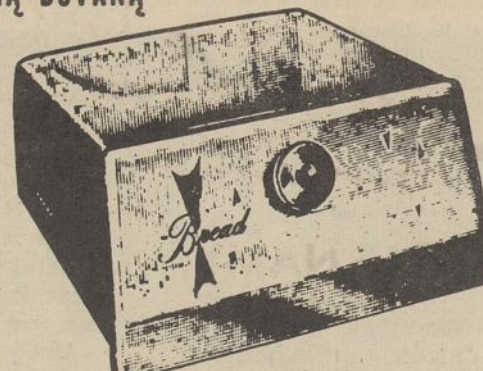
MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

dovanos taupytojams

PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU
DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

5 1/4%

mokame už
ligalikes
taupomas!

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBIAUSKAS, vad. j. a.

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / DI 2-1397, TO 3-8131

KAUNAS VISTIEK LIKTŲ MŪSŲ ATPAŽINTAS IŠ PIRMO ŽVILGSMO ...

Jau baigiasi antra dešimtis metų, kai mes paskutinį kartą žvelgėme į Kauną. Karo siaubas sekė mūsų pėdomis, ugnis ir dū-

jas kulniavus. Dygsta puošnūs rūmai -- mokslo, meno, religinio, ūkinio, politinio gyvenimo institucijos; naujos alėjos,

sprogdinta, 1952 m. atstatytoji yra kiek didesnė ir visai skirtingos išvaizdos.

Išėję iš geležinkelio stoties pasukime Vytauto prospektu (dabar vad. Lenino prospektu) į miesto pusę. Šioje gatvėje yra keli stambesni namai naujai pastatyti, bet apskritai ji daug kuo nesiskiria nuo anksčiau buvusios. Tik Kauno kapai padarytų šiurpų įspūdį -- tai kimsynas. Išrančiojus dalį palaidotųjų kaulų, čia būsimas įrengtas parkas.

Geriausia Kauno žemąją dalį stebėti iš Vytauto parko. Bet pirmiausia pats parkas. Jis beveik nepasikeitęs, išskiriant tai, kad viename jo kampe įrengta vaikams pramogų vieta -- karuselė, žirgeliai, supynės, o kitoj vietoj pernai pastatytas poetui Montvilai paminklas. Tas paminklas betgi tokioj tankmėj, kad beveik nematomas.

Žvelgiant žemyn -- rodos viskas taip kaip kitados: visą žemumą dominuoja Igulio bažnyčios kupolas. Tačiau geriau įsižiūrėti pastebėtume ir atmainų: nėra anų dviejų radijo stiebų, jų vietoje keli žemesni, kitokios išvaizdos. Toliau, Nemuno krantinė tarp Maironio ir Daukanto gatvių užstatyta penkiaaukščiais namais. Mickevičiaus gatvė, tarp Donelaičio ir Putvinskio (dabar Salomėjos "Neries") gatvių, kur buvo čiuožykla ir vad. Mickevičiaus namelis, dabar užstatyta keturiuaukščiais namais. Yra keletas naujų stambiųjų namų Laisvės Alėjoj (dabar -- Stalino prospekte). Horizonte pasigestume Fizikos Chemijos instituto rūmų -- jie karo metu visai sugriauti.

Apžvelgę Kauno žemumą iš Vytauto Parko leisimės į miestą. Pirmoj eilėj mūsų žingsniai kryptų į Vytauto Didžiojo karo muziejų, prie Nežinomo Kareivio kapo. Prieš Vieniybės aikštę (dabar -- Juliaus Janonio) mes nerastume elektros stoties, Vailokaičių aukštųjų namų. Karo metu ir elektros stotis, ir Vailokaičių namai sugriauti, o nuvalyti sklypai apsidinti medeliais.

Karo muziejaus pastatas, žvelgiant iš toliau, mums būtų pažįstamas ir toks pats kaip seniau. Karo metu jis nenukentėjo, tik langų stiklai vietomis išbyrėjo. Jų kai kur ir dabar dar nėra, lentomis užkalinėta. Tačiau įžengę į muziejaus sodelį mes čia jau daug ko pasigestume: nėra Laisvės statulos, o centrinio akmeninio paminklo ir Nežinomo Kareivio kapo vietoje rastume masyvų Felikso Dzeržinskio, pirmoje bolševikų Čekos viršininko paminklą. Priešais šį paminklą, kitame sodelio gale -- toks pat masyvus bronzinis paminklas Vincui Mickevičiui -- Kapsukui. Antrame sodelyje tebėra knygnešio ir sėjančio valstiečio statulos. Ten palaidota ir Salomėja Neris, o ant jos kapo pastatyta natūralaus dydžio, jos pačios vyro pagaminta, velionės statula.

Dabar -- į Žaliąjį Kalną. Funikulierius vis tebekrypuoja aukštyn ir žemyn. Išlipus iš jo tuojau krenta į akis prie buv. statomos Prisikėlimo bažnyčios esančiame dideliame sklype, net iki Savanorių prospektu (dabar -- Raudonosios Armijos prosp.) pastatytas didelis radijo fabrikas. Į šio fabriko pastatų skaičių įjungta ir pati nebaigtoji bažnyčia. Einant Savanorių prospektu matyti gana daug, ypač gatvių sankryžose, didelių, 4-5 aukštų namų, įmonių, fabriko kombinatų. Prie didžiųjų klinikų dabar išsistatęs ištisas miestas. Didelė statyba vyksta prie kelio į Petrašiūnus (Tunelio gatvė) ir patys Petrašiūnai su Kaunu jau susijungę.

Ažuolynas tebėra mažai pasikeitęs: kai kurie kampeliai jaunais medeliais apdinti, išvesta naujų takelių, pagerintas jų susidėvėjęs paviršius. Kūno Kultūros rūmuose dabar veikia Kūno Kultūros Institutas, tebėra pati sporto halė ir stadionas. Tik priešais Kūno Kultūros rūmus, kur seniau buvo teniso aikštelės, dabar įrengtas atviras krepšinio ir kitų sporto šakų stadionas.

Mickevičiaus slėnis dabar gerokai užmirštas: jis atsidūręs zoologijos sodo ribose, aptvertas ir viduje dar pusiau per-

Kauno vaizdas, žiūrint nuo Aleksoto kalno.

tvertas. Mažai žmonių lankomas, nors zoologinių eksponatų šiek tiek yra: pora liūtų (pernai ir šiemet liūtė po tris liūčiukus atsivedė), tigrų, leopardų, vienas kupranugaris, rudų, juodų, baltų meškų, beždžionių

jūrą, kurios vandens pakilimas jaučiamas net Birštone. Pažaislis atsidūrė pusiausalyje. (Pats Pažaislis dabar laikomas architektūros ir dailės paminklu, res-tauruotas ir yra vienas iš lankomųjų vietų). Jūros krantai da-

(Mickevičiaus gatvėje). Prie šių rūmų, viduje pertvarkius, prijungta buv. Draudimo Draugijos "Lietuva" rūmai. Politechnikos Institutas prisiglaudęs abejuose Vyt. D. universiteto rūmuose (kampas Donelaičio ir Gedimino gatvių ir Mickevičiaus g.) ir dar užima buv. Žemės Banko rūmus (prie Vieniybės a.), senuosius Rotušės (Baltosios Gulbės) ir buv. Krašto Aps. Min. tyrimų laboratoriją netoli Mickevičiaus slėnio. Žemės ūkio akademija dirba buv. Žemės ūkio Ministerijos rūmuose (Mickevičiaus g.). Bet ši vieta yra tik laikina, nes atitinkami pastatai, tyrimo stotys, studentams bendrabučiai ir profesoriams patalpos statoma Noreikiškių dvaro centre (už Aleksoto). Veterinarijos Inst. ten pat, kur seniau, Vilijampolėje, o Kūno Kultūros Ins. -- buv. Kūno K. Rūmuose.

Taigi Kaunas, nors eilę pastarųjų audringų metų ir daug ką veide pakeitė, vistiek liktų mūsų atpažintas iš pirmo žvilgsnio. Bazilika, Vytauto bažnyčia, senosios pilies griuvėsiai, kiti tolesnės ir artesnės praeities statybiniai paminklai, ryšiai ant senelio Nemuno ir gražuolės Neries krantų, bylotų mums, kad čia tas pats Kaunas, senas, bet vis jaunėjęs Kaunas.

O kaip žmonės? Pažvelgę ir šen ir ten plaukiančią minią, be abejo, pamatytume nemažą ir svetimų, nelietuviškų veidų. Kaip javų lauke piktžolių. Mūsų žvilgsnio, greičiausia, neišvengtų kūrėviškos būtybės -- tai jų prašmatnybės katiušos. Visokių jų yra: komandirų, tarnautojų, įvairiausių partinių ir kitokių pareigūnų žmonos o ir patys pareigūnai. Jos jau kiek apsidailinę, bet argi kupranugariai kupra nuimsi...

Daug kareivių, komandirų apdribusiom kelnėmis, vasarą rubaškėti. Kiek mažiau išsiskiria civiliniai tarnautojai, atseit, bosai, specialistai, saugumiečiai.

Gyventojų dauguma vistiek lietuviška: darbininkai, tarautojai, moksleiviai, studentai. Tai plačioji minia. Kukli savo apranga, viduje užsidariusi. Bet tai Kauno sargai, laukia jo laisvės ryto. J.S. (M. Pastogė)

J. Zikaro knygnešys tebestovi sodely prie muziejaus.

ir nemaža kitokių žvėrelių. Yra nemaža ir paukščių.

Svarbiausias Kauno apylinkių pakeitimas -- tai Kauno hidroelektrinė stotis, pastatyta prie Petrašiūnų, netoli Pažaislio. Užtvenktu Nemuno vanduo pakeltas apie 10 m. ir suka 4 turbinas. Tai netaip jau galinga elektrinė, bet gana imponantiškai atrodo. Užtvenkti vandens sudaro platoką užtvanką, vad. Kauno

bar apsodinti medžiais, sudaro labai didingą vaizdą.

Vytauto Didžiojo universiteto Kaune nebėra. Bet įj panaikinus, buv. fakultetų bazėje suformuotos kelios aukštosios mokyklos. Pasidairykime, kur kurių mokyklų šiuo metu prisiglaudžia.

Medicinos Institutas dirba buv. Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakulteto rūmuose

Naujai po karo atstatyta Kauno geležinkelio stotis.

mai užstojo mūsų žvilgsnį, visokeriopo naikinimo banga ritosi per Lietuvą. Ir Kaunas liko toli, toli.

Bet Kaunas, tas šimtmečiais kurtas mozaikos paveikslas, išpraustas puikiuose Nemuno ir Neries upių ir jų žaliuojančių pakrančių rėmuose, tebestovi mūsų akyse. Mes savo dvasios akimis matome jį tolimų amžių glūdimose, peržvelgiamo jo likimo kaitaliojimąsi ligi pastarųjų laikų ir pagaliau suklestėjimą nepriklausomybės laikotarpyje. Caro okupacijos laikų, priglūstas kaip pasienio tvirtovės miestas, jis netenka savo gyvastingumo. Bet užtat prarastą laiką stengiasi išlyginti okupacijos varžtams trūkus. Puošiasi Kaunas kaip gražuolė, rengdamasi į žmones. Nyksta maži nameliai, pasikeičia gatvės, ir konkė, praeities simbolis, liau-

parkai, poilsio ir pramogų vietos. Juk Kaunas -- laikinoji Lietuvos sostinė.

Mes esame liudininkai to nuostabaus Kauno atsijauninimo ir išsipuošimo. Mes patys vienu ar kitu būdu esame buvę su Kaunu susiję -- ar jame mokėmės, ar dirbome, ar šiaip laikas nuo laiko lankėmės. Ir todėl nors dabar toli esame nuo jo, dažnokai į jį mūsų mintys skrenda.

Manome, kad šios žinios bus vaizdžios ir autentiškos.

Jei, pavyzdžiui, vyktume traukiniu nuo Kybartų, tai visų pirma pasigestume Žaliojo tilto. Jis, drauge su kitais trimis Kauno tiltais, besitraukiančių vokiečių buvo sprogdintas. Dabar jį, kaip ir visi kiti tiltai, jau atstatytas, tačiau savo išvaizda skirtingas nuo buvusio. Taip pat ir geležinkelio stotis buvo su-

KUR PRALEISTI ATEINANČIAS ATOSTOGAS!

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą Cape Cod, Mass ir praleisti savo atostogas Lušiu ir Veitų viloje

"MEŠKA"

42 Beach Street

Monument Beach, Cape Cod, Mass.

Tel. Buzzards Bay, PLAZA 9-3251

VILA MEŠKA tikram poilsiui, be rūpesčių siūlo:

- Erdvią ir ramią aplinką • Didelius ir jaukius kambarius • Gerą ir gausų maistą • Plačias pasiekiamas per 5 min. pėsčiomis • Silver Beach pliažas per 10 min. automobiliu • Vasarotojus be automobiliu nuveža ir parveža savininkai • Vaikams rengiami pavakarių su lietuviška programa • Tėvams išvykus vakarais prižiūrimi vaikai • Žuvinimas geras jūroje ir ežerėliuose.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 17 DIENĄ.

Kainos neaukštos. 15% NUOLAIDA vasarojantiems nuo birželio 17 d. iki liepos 8 d. ir nuo rugsėjo 2 d. iki sezono uždarymo.

Jūros mėgėjus atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMY.

Čia ažuolais apsupto vasarnamio erdviuose kambariuose su privačiais dušais ir kitais patogumais už neaukštą kainą, ramiai pailsėsite.

Tik per keletą minučių pėsčiom pasiekiamas vandenynas -- paplūdimys; taip pat kino teatrui, bažnyčiai, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis ir šaldytuvais. Maudymosi mokestis apmokamas savininkų. Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. LANYs,

515 4th Ave., Asbury Park, N. J.

Telef. PR 6-9783.

Nauji gyvenamieji namai Mickevičiaus gatvėje.

Nuo rugpjūčio 26 iki rugsėjo 5 d. prie Clevelando YWCA stovyklavietės įvyks neolituanių stovykla. Nuotraukoje stovyklavietės bendras vaizdas.

KOLEGA, NEVAŽIUOK ! NEOLITUANIŲ STOVYKLĄ!..

Ne, tikrai, nevažiuok, nei tušiomis rankomis, nei tuščia širdim, nei be sąmojaus, idėjų!..

Važiuojam, kolega, stovyklauti, ne "vėjų gaudyti", taip apie stovyklą, dar prieš vykstant, reikia pagalvoti ir jai pasiruošti. Mes esame studentai ir nevykstam į stovyklą vien pasimaudyti, pašokti, ar "akutėmis pašaudyti". Juk mūsų stovyklos turi programas, kurioms stovyklautojai turi pasiduoti, paklusti. Taip, kad prieš atvykdam, atsiveškim ir patys gilesnį stovyklavimo supratimą.

Stovykla ruošiamą atostogų metu, o kiek, varge, čia tų atostogų išvis beesama!.. Dažnas iš mūsų atostogų metų skubam tęsti studijas, arba kuriam nors darbe prakaituojam. Bet, jei jau atvykai į stovyklą, tai jau atostogauji. Žinoma, čia irgi diena -- naktį nemiegosi. Čia yra ir rimtų valandų, ir linksmy ir laisvalaikio.

Na, ir sakysim, į stovyklą atvykai netuščiomis rankomis, pasiruošę stovyklauti, kaip ir pridera rimtan neq-lithuanui. Štai laisvalaikio metu tavo rankose lietuviška knyga. Ir jau nebus tau laiko nuobodžiauti, o kartu pažinsi mūsų literatūrą, gilesnės lietuvių kalboje, o taip pat su knygos turiniu žengsi kitų žmonių gyvenime, jį plačiau pažinsi ir pats gal turėsi ko pasimokyti. Juk knyga -- gyvenimo mokykla.

Yra pasakyta: "Trumpas pieštukas geriau, negu ilga atmintis". Atrodo, kad teisybė. Stovykloje, turėdamas popierio ir pieštuką, galėsi daug gražių žodžių, prasmingų sakinių, ir turtinių minčių užsirašyti. Gal tos

filistėrių bei jaunųjų kolegų pasikaitos, nelėks iš vienos ausies pro kitą lauk... Tik užrašų knygutė tau, kada nors, ateity, parodys kad buvai jaunas, stovykloje linksmai plaukė tavo dienos, bet taip pat rimti pamokymai, įdėjos nebuvo tavo sielai svetim.

Stovyklos salė, kurioje stovyklautojai žais, dainuos ir klausys pasikaitų.

Ir štai, po metų kelerių, ir tau filistėrių vietoj teks kalbėti, žodžiais pasiekti jaunėsių sieklus, jas palaikyti, ir toliau vesti mūsų įdėjos keliu. Nelengvas tai darbas, bet jeigu jaunystėj tam pasiruoši, eis vagonėlyn, Tokiam pasiruošimui ir tavo stovykliniai užrašai daug padės.

Labai dažnai, ne vienam iš mūsų stovyklos nuotaikos, puiki gamta, kaip kvepiančios pievos

ošiantis miškas, melsvasis ežerų vanduo, kilas mėnuo padangėj, duoda kūrybai įkvėpimo, siela veržte veržiasi į grožį. Ir tu, sėdėdamas laively, rašai, rašai, rašai...

Ir Tavo rankoj štai foto aparatas. Kiek gražių prisiminimų, pažvelgus į stovyklines nuotraukas, tau sugrįž. O po vienu, kitu metu, kai jau būsi vedęs, tai savo vaikams ir anūkams galėsi papasakoti ir parodyti, kaip tada, kai tu buvai dar jaunas, neolituani linksminosi, kalbas kalbėjo, ir lietuviškas dainas dainavo. Niekas nežino, gal dar ir tavo anūkams teks svetimoje padangėj lietuviškas dainas dainuoti.

Taip pat, atvažiuavęs į stovyklą, nepalik širdies prie stovyklos vartų. Noriu pasakyti, kad nei su šalta, nei su tuščia širdim nevyk stovyklauti. Netrauks tada tavęs stovyklos programa, nepamirsi nei kolegų stovyklautojų, nei dainos, nei šokio. Tu ir pats nuobodžiausi ir jauna dvasia bus sunku tave užkrėsti. Bet tokį studentą, turbūt, reta rasi, o neolituanių tarpe tokių visai nėra. Bet sakysim, ėmė toks su tuščia širdim atsirado, ir į stovyklą atvažiuo. Toks, žiūrėdamas į gražų mišką, matys jame tik būsimuosius baldus. Žiūrėdamas į svajingą ežerą, matys tik vandenį nusiprausę. O žalios, lygios pievos, jam bus tik geras šienas. O tas įsimylėjusių mė-

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITEI PRAĖJUS

Jau gegužės mėnesį Pavergtųjų Seimas pradėjo žygius Washingtone ir New Yorke, kad Pavergtųjų Savaitė šiemet būtų galimai įspūdingiau atžymėta. Seimo pastangoms talkon atėjo

Pavergtųjų Draugai Amerikiečiai (Ch. Emmet) ir Centro bei Rytų Europos Kilmės Amerikiečiai (Msgr. Balkūnas). Šių organizacijų iniciatyva per gubernatorius, senatorius, kongres-

manus, miestų burmistrus, spaudą įtaigota mintis Pav. Tautų Savaitės progą ko įspūdingiau atžymėti.

Tos iniciatyvos dėka New Yorke šiemet Pav. Savaitė buvo įspūdingai atžymėta katalikų, protestantų, žydų religinėse apeigose. Ypač įspūdingos pamaldos buvo liepos 16 šv. Patriko katedroje, dalyvaujant kardinolui Spelmanui.

Liepos 15, dalyvaujant Pav. Seimo pirmininkui V. Sidzikauskui ir asistuojant tautiniais drabužiais pasirėdžiusių pav. tautų mergaičių būriui, burmistras Wagneris pasirašė Pav. Savaitės proklamaciją New Yorkui. Liepos 17, dalyvaujant Pav. Seimo, Pav. Draugų Amerikiečių ir C. ir R. Europos Kilmės Amerikiečių atstovams ir apie porai tūkstančių dalyvių, burmistras Wagneris savo proklamaciją paskelbė nuo didžiųjų rotušės laiptų. Cereemonijos buvo tikrai įspūdingos ir sulaukė plataus atgarsio.

Liepos 20 Pav. Seimas Washingtone surengė Pav. Savaitės pietus, kuriuose dalyvavo būrys senatorių ir kongresmanų, taip gi valst. departamentų žmonių, spaudos bei visuomenės atstovų. Buv. prezidentas Eisenhoweris atsiuntė pietų dalyviams sveikinimą pažymėdamas, kad Pav. Savaitė nenutrūksta ryšiais Amerika susieja su pav. tautomis ir atnauja jos atsidėjimą laisvei ir teisingumui. Sveikino taip pat senatoriai Javits, Keating, Bridges, Scott.

Savo žodyje senatorius Curtis (Nebraska) pažymėjo, kad Amerika neturi pamiršti savo įsipareigojimų pavergtosioms tautoms, o senatorius Douglas (Illinois) pabrėžė, kad "nuolaidos komunizmui jį nuolat artina ir jo grėsmė didina taip, kad galutinė išvadoj arba mes būsimė priversti jį priimti arba jam priešintis, bet jau nepaveikliai (ineffectually)". Senatorius dabartinę padėtį sulygino su 1938 padėtimi. "Mes tikėsimės, -- sakė jis, -- kad šiemet išvados bus skirtingos-nuo tų, kokią padarė Prancūzija, D. Britanija ir 1938 vasarą." Senatorius Douglas taip pat pabrėžė būtinumą Pav. Seimo apsijungusioms tautoms tą savo federaciją išlaikyti ir po išlaisvinimo, nes tik vieninga ir apsijungusia Centro ir Rytų Europa gali atlaikyti dviejų milijonų ("giant bulldozers") -- Rusijos ir Vokietijos -- spaudimą.

Spaudos žiniomis, Pav. Savaitė įspūdingai praėjo Chicagoje ir daugelyje kitų JV miestų. Apskritai visa Amerika ir visas laisvasis pasaulis Pav. Savaitės progą jautriau pajuto ir aiškiau suvokė tą didelę žaizdą tarptautinėje padėtyje, kuri tol nepagis, kol iš C. ir R. Europos pavergtųjų tautų bus atimta apsisprendimo teisė, ir jų kraštai paversti sovietinėmis kolonijomis.

Buvo kaikiemo abejojama, ar prezidentas Kennedy savo proklamaciją Pav. Savaitės progą paskelbs. Bet prezidentas pasirodė solidarus su pavergtomis tautomis.

Vt.

Šiomis dienomis Kanadoje buvo pagaminta pirmoji vaikams plokštelė ŽIRGELIAI, su dainom ir pasakėlėmis. Pasakas skaitė dramos aktoriai: Birutė Pūkelevičiūtė, Viltis Vaičiūnaitė, Leonas Barauskas, Vaclovas Kerbelis, Vincas Skaisgiris ir Kazys Veselka. Muzika Zigmo Lapino. Viršelį Kazio Veselkos. Prie plokštelės gaminimo savo balsais talkininkavo: Daina, Jolanta, Aligis, Andrius ir Linas. Plokštelę užsisakyti galima tiesiog pas: B. Pūkelevičiūtę, 631 Vitre St. W. Apt. 7 Montreal 3, Que., Canada.

Linksma buvo mums kartu!

Soko pasakos ratu...

Ir pražydo geltonai

Žirginėliai - žirginai - - -

O ar jūs, vaikučiai, žinot,

Kas yra tie žirginai?

Jais pavasarį lazdynas

Apsikaiso geltonai.

Koks gi medis - tas lazdynas?

Kokias uogas jis augina?

Krimtu - kramtu... pakramtai:

Jo uogelės - riešutai...

Jei miškan nueit negalit,

Pažiūrėkit į viršelį.

Matot? Ten žvirbliukas tupi.

Ant šakos linguoja, supas,

Pražydėję geltonai,

Žirginėliai - žirginai...

O dabar, vaikučiai mieli,

Pasiklausę žirginėlių,

Nusidrožkit pieštukus,

Susiraskit trintukus -

(Trintukus - dėl visa ko:

Jeigu kas... ar kaip... ar ko...)

Ir kiekvienas po laiškeli

Parašykit Montrealin.

Kas labiausiai jums patiko

Iš to pasakų vainiko?

Koks žvėriukas juokingiausias?

Gal jį mokat nupaišyti?

O kuri daina gražiausia?

Nepamirškite parašyti!

Na, o kokią pasakėlę

Jūs norėtumėt girdėt,

Jei antrieji žirginėliai

Sugalvotų pražydyt?..

* *

Laukia laiško ir lokys:

Ką vaikučiai pasakys?

Ar nubaus jį, ar paleis?

Ar išteisins, ar nuteis?

Kopūstus jis jau atėjo,

Letenėlėm aprėjęs...

Naktį, vargšas, neužmiega

Ir kasrūtį į paštą bėga -

Skuba miško takeliu

Tarp drugelių ir gėlių...

Oi, kaip laukia jis laiškų

Iš visų, visų vaikų!

* *

Ir Kriuksiukas laiško laukia.

Jis nebando jau skrajot -

Linksma sau pienelį maukia,

Mamai vargo nėra su juo!

Valgo jis dabar už du,

Viskas, viskas jam gardu:

Ir raguolis, ir riestainis,

Ir dešrytė pakepta -

Kaip Kriuksiukas atsimainė!

Jis visai, visai ne tas!..

Bet žinot parsiukui kniet,

Kas iš jūsų, iš visų,

Lėktuvu skrajot norėtų

Ir pakilt virš debesų?

Jei svajonė ta slapta,

Niekam dar neatskleista,

Parašykit - "paslaptis" -

(Tik parsiukas ją skaitys).

Kas lakūnu būt svajoja,

Tas, vaikučiai, juo ir bus;

Ką žvaigždės paviliojo,

Tas praskris net pro žaibus...

**Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams**

**LOUISVILLE TITLE
INSURANCE CO.**

**The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075**

**Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.**

UŽSISAKYKITE TERROJE ŠIAS KNYGAS

RAPOLAS SKIPITIS: NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT:
Įspūdinga atsiminimų knyga iš mūsų laisvės kovų ir pirmųjų nepriklausomo gyvenimo žingsnių, vienas rimčiausių ir įdomiausių veikalų mūsų atsiminimų literatūroje. 440 psl., kieti viršeliai, kaina - \$5,00.

ANTANAS TULYS: TŪŽŲ KLUBAS, rinktinių novelių knyga, vaizduojanti senosios mūsų tautiečių kartos kūrėjų ir gyvenimą Amerikoje, originali, pagaunanti domumu, meniškai stipri, drąsi žodžiu ir neatsitiktinė tematika. 198 psl., kieti viršeliai, kaina - \$3,00.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, stambi apie 220 psl. knyga, rimtas ir metodingas vadovėlis lietuviams mokytis anglų kalbos ar tobulintis joje. Visi aptarimai lietuviškai, tikslūs ir aiškūs supažindinimas su kalbos dalimis, sintakse ir anglų kalbos savitumais, gausu pavyzdžių kartu su jų pavyzdžių vertimais į lietuvių kalbą. Kieti viršeliai, kaina - \$3,50.

TERRA
3333 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

DĖMESIO!

**Nepamiršk nusipirkti
knygą ALMA MATER!**

Kolegė

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

**VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,**

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
**642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24**

ALT Sąjungos Rytų apygardos veikėjų išvyka

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Rytų apygarda, vadovaujama Albino Trečioko, surengė išvyką, kuri įvyko liepos 23 d., Kubaičių ir Žemaičių Lake Hotel, Asbury Park, N. J., prie pat vandenyno.

Ta proga buvo bendri pietūs, kurių metu ALT S-gos pirm. Vytautas Abraitis savo kalboje nušvietė ateities darbus ir užsimojimus. Iš jų bene didžiausias yra senosios valdybos pradėtas Antano Smetonos monografijos išleidimas. Taip pat labai daug dėmesio bus skiriama skyrių stiprinimui, ypač talka jauniesiems tautininkų nariams, — kalbėjo V. Abraitis, pažymėdamas Philadelphia's skyriaus šiuo atveju parodytas gražias pastangas ir jų laimėjimus.

Jimus. Taip pat jis pabrėžė savos spaudos didelę reikšmę, todėl vienas iš S-gos rūpesčių bus ją dar stiprinti ir tobulinti.

Sąjungos darbuose svarbų vaidmenį užims ir Lietuvos vadavimo problema, — kalbėjo V. Abraitis, — o taipgi ir dalyvavimas bendrinėse organizacijose. Tačiau visi čia suminėti darbai ir užsimojimai tegalės būti įgyvendinti tik visiems pritariant ir talkinant, šių tikslų siekiant bendromis jėgomis.

Rytų Apygardos pirm. A. Trečiokas pakvietė žodį tarti vicepirm. A. Seniką ir dr. B. Nemicką, LNT pirm. V. Rastenį, skyrių pirmininkus J. Sirusą, J. Česonį, Moterų Vienybės atstovę, nenuilstamą veikėją N. Kulbokienę, LNF pirm. E. Čekienę ir kitus.

Ta proga buvo pagerbtas seniausias dalyvis, nuoširdus Tautinės S-gos darbuotojas J. Kralikauskas, kuriam tą dieną suėjo 83 metai. Jam buvo atneštas didžiulis tortas, vaizduojąs gyvenimo knygą ir sugiedota ilgiausių metų.

Man pirmą kartą džiaugsmo ašaros nuriudėjo per veidus, kai prieš daugelį metų, dar jaunas būdamas, Marijampolėje išgirdau, jog Lietuva jau nepriklausomai tvarkysis. Ir dabar vėl, kai pamačiau tokį netikėtumą, mano darbų įvertinimą. Aš pats nežinau, kiek gero nuveikiau, tik dirbau Lietuvai, kiek galėjau, — sakė jubilaitas J. Kralikauskas.

Buvo prisimintas ir kitas, visą gyvenimą buvęs veiklus S-gos darbuotojas — Juozas Ginkus, iš Brooklyn, N. Y., dėl ligos negalėjęs atvykti.

Iš Philadelphia's buvo atvykę: skyriaus pirm. J. Česonis, Didelis, Baguckas, Jonys, Mitalas, Valius, Dilba, Vaišniai su šeimomis, jaunųjų vadovė p. Mitalienė ir k.

Elizabetho skyriaus dalyvavo pirm. B. Vyliaudas, M. Klimas, J. Juška, P. Lany — vasarvietės savininkas Asbury Parke ir kiti. O tolimiausios viešnios buvo iš Cleveland, Ohio — M. Dunduraitė ir S. Vizgirdienė.

Buvo pasiūlyta Rytų apygardai įsigyti nuosavus namus. Tuo klausimu kalbėjo Česonis ir Puronas, bet taip klausimas ir liko neišsprendžiamas.

Dalyvavo apie 70 žmonių. Parengimui daug pasidarbavo I. Trečiokienė ir ALT S-gos Rytų apygarda, kurią sudaro: A. Trečiokas — pirm., M. Klimas — sekretorius, J. Česonis, J. Sirusas, A. Diržys ir B. Vyliaudas. Waterburio skyriaus atstovas nedalyvavo.

E. Č.

E. CHICAGO

Gegužinė-išvyka

Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus valdyba suruošė skyriaus tradicinę gegužinę-išvyką su humoristine programa-laužu ir kitomis įvairenybėmis. Įvyko liepos 22 d. (šeštadienį) 12 val. dieną p. Jonynų vasarvietėje, Chesterton, Indiana.

Oficialus gegužinės-laužo atidarymas įvyko 8 val. vakare. Ta proga atidarymo žodį tarė Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus pirmininkas Kazimieras Počius, pakvietęs vasarvietės šeiminką p. Jonyną uždegti laužą. Jis savo tartame žodyje nuoširdžiai padėkojo p. Jonynams už leidimą nemokamai pasinaudoti jų vasarvietės gražiu sodu ir kitais patogumais, ruošiant šią gegužinę-išvyką.

Prie laužo humoristinę programą ir dainas pravedė skyriaus narys Jonas Rimkūnas, kuris labai vaizdžiai pavaizdavo vykstančius politinius įvykius.

Nepalankiam orui esant šiais metais gegužinė-išvyka dalyvių gausumu nepasiežmėjo, bet nuotaikos visų buvo geros, grynai ore smagiai praleido laiką, pasivaišino skaniais lietuviškais užkandžiais, atsigavino gaivinančiais gėrimais. Užkandžių paruošimu rūpinosi skyriaus narės: Valerija Valeikienė, Irena Rimkūnienė ir A. Domarkienė. Susirinkusius dalyvius gaivinančiais gėrimais vaišino: Jonas Petkūnas ir R. Nemickas. Gegužinės judėjimo tvarką palaikė Kazimieras Domarkas.

Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja p. Jonynams už leidimą nemokamai pasinaudoti jų vasarvietės gražiu sodu ir kitais patogumais, ruošiant gegužinę-išvyką. Taip pat dėkoja visiems skyriaus nariams, prisidėjusiems darbu ir kitkuo.

Pakenė

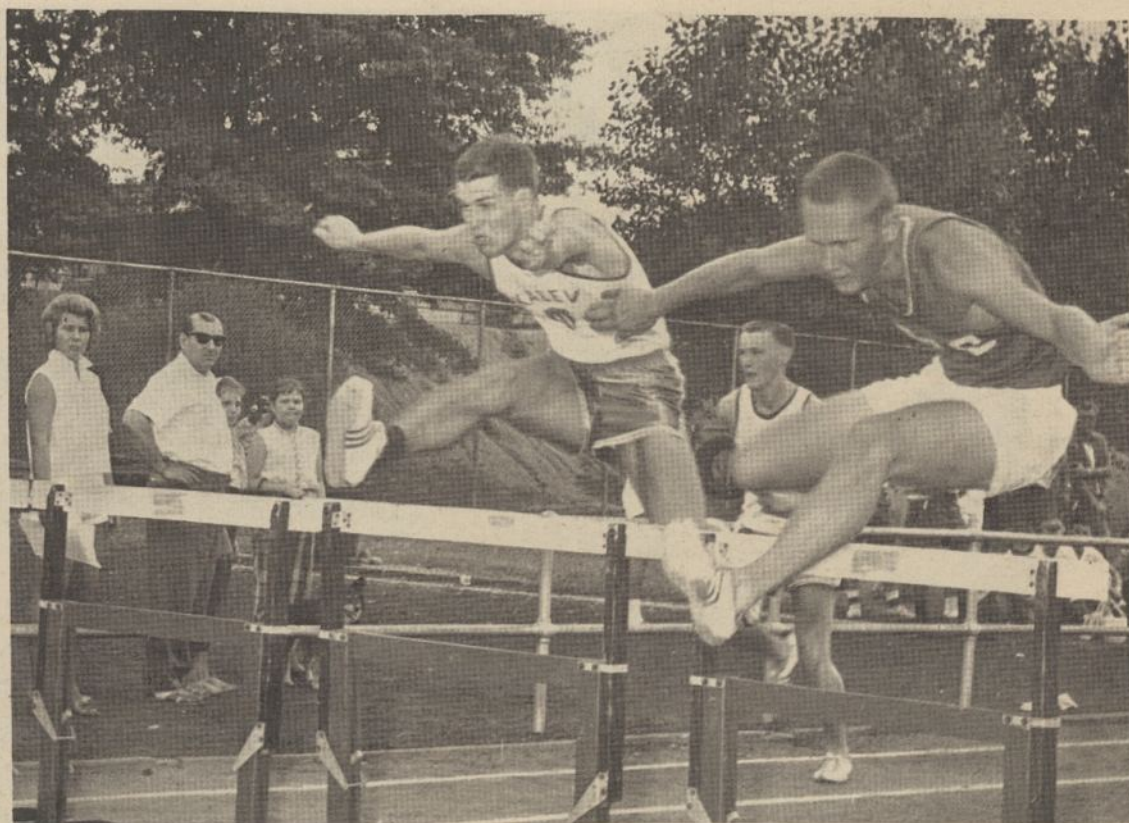
PARDUODAMI NAMAI

Neff Rd. -- 185 St. du namai ant vieno sklypo; sau gyventi ir išnuomoti. Priekinis iš 6 km.; moderniška virtuvė, užpakalinis iš 4 km., šio namo dabartinė nuoma -- \$100 mėn. Gaso krosnys. Gražus, didelis sklypas, apsodintas vaismedžiais.

Hillgrove Rd. iš Neff Rd. 2-jų žemų po 5 km. ir 2 dideli, gražūs mieg. 3-čiam aukšte; tuo būdu 2-ras aukštas naudoja 4 miegamuosius.

19415 Nyack Dr. iš Nottingham 6 km. colonial; reikalingas remontas; savininkas persikėlė gyventi į Californiją. Dėl būtinio pardavimo galimos geros nuolaidos.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office KOVAC REALTY KE 1-5030 960 E. 185 St.

Bėgimas su kliūtimis... Pabaltiečių sporto pirmenybėse Clevelande. Lenktyniautojus stebi A. Liutkutė ir LB I apyl. pirm. F. Eidimtas.

A. Garlos nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Neringos ir Pilėnų turtai** liepos 22 d. pradėjo stovyklauti Pennsylvania's valstybiniam parke, prie Pymatuning ežero. Sekmadienį stovykląs aplankė kun. Gediminas Kijauskas. Jis, gavios gamtos prieglobstyje, atnašavo šv. Mišias ir klausė stovyklautojų išpažinčių.

Tą savaitgalį tame parke baigė stovyklauti 490-jį BSA skautų draugovė iš Alliquippa, Pa. Jos vadovai ir skautai gražiai bendravo su lietuviais ir dalyvavo sekmdienio pamaldose.

Pirmojo savaitgalio svečiams besikuriančios mūsų skaučių ir skautų stovyklos paliko malonų įspūdį tiek susitvarkymu tiek ir žvalia stovyklautojų išvaizda. Antrąjį savaitgalį stovyklos sulaukė daugiau lankytojų. Čia tarp kitko primename, kad mieli svečiai vežtų lauktuves ne pavieniams stovyklautojams, bet jų stovyklų ūkio vadovams. Stovykloje visi gyvena tartum viena šeima, tad neišskirkime pavienių skaučių ar skautų iš tos gražios šeimos.

• **Mergaičių stovyklai** vadovauja psk. Mirga Kizienė, o **berniukų stovyklai** — psk. Vytautas Jokūbaitis.

Tėveliai ir visi skautams

GERI PIRKINIAI NAUJ. PARAPIJOS RAJONE

Dviejų žemų prie Naujosios Parapijos. Labai didelis sklypas. Prašo tik \$21,000.

Naujas plytinis. 3 miegamieji. Viskas ant vieno aukšto.

3 miegamųjų vienos šeimos du mediniai namai. Už vieną prašo \$17,000, o už kitą \$19,000.

Jei kas nori pasistatyti dviejų žemų namą, turime gerą sklypą.

Parduodama krautuvė East 185 gatvėje.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom skambinti

EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis-Realtor
780 E. 185 St. IV 1-6900
Namų telef. MU 1-2154

Išnuomėjamas 5 kambarių butas

6724 Bayliss Ave. Telef.: UT 1-8821. (87)

Išnuomojamas butas pirmam aukšte, 5 dideli kambariai, gražus kiemas. Tik suaugusiems. Teirautis: 1370 East 66 St., telef.: EN 1-0208. (87)

prijaučią lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į stovyklą, pamatyti skautiškus laužus ir prie jų išpildomą skautišką programą. Laužai įvyks šeštadienį (liepos 29 d.) ir sekmadienį (liepos 30 d.), 8 val. vakare. Užbaigiamasis laužas įvyks rugpjūčio 5 d., į kurį tikimasi sulaukti ypatingai daug svečių.

Stovyklą lengviausia pasiekti važiuojant Mayfield Rd., 322 keliu. Pravažiavus 7 kelią, už trijų mylių yra Simons miestelis. Už to miestelio, prie miško, stebėti lietuvišką vėliavėlę, su užrašu — Stovykla.

• **Perdavė Dainų šventės įgyjomus.** Liepos 14 d. pas sktn. Juškėnų buvo Clevelando skautininkų ramovės sueiga, kurioje taip pat dalyvavo židinio skautininkės ir Pilėnų tunto vadovai. Sktn. B. Rėkus pagrojo antrosios dainų šventės programą, kurią jis Chicagoje liepos 2 d. įrašė į magnetinę juostą. Dainos klausytojams paliko malonų įspūdį, o kalbos ir pertraukų užėmė tapo eliminuoti atitin-

kamai patvarkius perduodantį aparatą. Sktn. B. Rėkus taip pat turi įrašę juoston liepos 3 d. Chicagoje buvusio sk. vadovų suvažiavimo posėdžius. Sueigos pabaigoje buvo aptarti vasaros stovyklos reikalai.

• **Vladas Bacevičius**, Dirvos bendradarbis, išvykęs atostogų į Cape Cod, atsiuntė geriausius sveikinimus. Rašo, kad ten atostogauja clevelandiečiai Senbergai, Malcanai, Gudėnas, Blinstubas. Laukia dar ir daugiau atvažiuojančių.

• **Lietuviai budžiai** kviečia visus atvykti į buriavimo ir plaukiojimo dieną, kuri įvyks liepos 30 d., 1 val. Lakeside Yacht Club, prie East 49 St. Kas norės galės nemokamai paplaukioti Palangos laivu.

• **Kariui paremti gegužinė** buvo garsinta įvyksiant liepos 30 dieną p. Muliolių ūkyje. Pranešame, kad dėl susidėjusių aplinkybių nukeliamą į vėlesnį laiką ir į kitą vietą. Kur ir kada vyks, bus pranešta vėliau.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352

Nakties tel.: LI 1-4611

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Keliaudami į Floridą sustokite NORMANDIE HOTEL

Ocean ir 4th St., Miami Beach 39, Fla.

ORO VESINIMAS

SPECIALIOS SAVAITINIS IR MENESINIS KAINOS

\$1.50

Pullmanettes — Efficiencies

Telef.: JE 1-7603

DIENAI 2MOCUI DVGUBI KAMBARIAI 15 IS 150 KAMBARIU IKI GRUODZIO 1 UZ SIA KAINA

DIRVA

Nr. 86

1961 m. liepos 28 d.

KAS IR KUR?

• Jau ir komunistinė spauda rašo, kad ekskursantams Lietuvoje nedaug kur teledžia lankyti. "Laisvė" štai ką sako: "...turistų judėjimas Lietuvoje yra labiau aprėžtas, negu buvo per praėjusius dvejus metus. Pavyzdžiui, sugrįžusieji pasakoja, kad ne visur ir ne visiems leista keliauti po Lietuvą kur kas norėjo".

• Bronė Paplėnienė, Dirvos rėmėja ir talkininkė iš Chicago, dviem savaitėm išvykusi į Kanadą pas ten gyvenančias seseris, atsiuntė linkėjimus iš Niagaros.

• Nepriklausomoji Lietuva, leidžiama Montrealyje, planuoja artimiausiu metu pereiti į ofsetinę spaudą. Nori įsigyti savo ofsetinę spaustuovę ir tam reikalui jau seniai veda mašinų pirkimo vaju.

• Lietuvos Pajūrio, Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos leidžiamo laikraščio naujas numeris, už antrąjį metų ketvirtį, jau išleistas. Jame daug žinių iš Lietuvos pajūrio gyvenimo, apie Nepriklausomos Lietuvos prekybos laivus ir kt. Numeris gausiai iliustruotas retomis ir įdomiomis nuotraukomis. Lietuvos Pajūriū redaguoja A. Lymantas. Adresas: 5260 — 10 Ave., Rsmst., Montreal, Que., Canada.

• M. Šaulinskas, iš Pittsburgho, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

CHICAGO

LITUANICOS DEŠIMTMETIS AIKŠTĖJE

Praėjusį sekmadienį Chicago F. K. Lituanica žaidė draugišką futbolą rungtynes prieš Peoria-vokiečių komandą, kurias laimėjo 7:0. Abu varžovai yra tos pačios divizijos ir užima pirmas vietas, tad žiūrovams, sekusiems rungtynes, pasidarė neaišku: argi Lituanica taip pagerėjo?

Šį kartą mūsieškiai sužaidė dar liqi šiol nematyti gerai: stailgūs užėjimai, neuždelsios ir tikslios pasuotės ir mirtinai ramiai! Jai buvo žaidimas, kokio gausūs žiūrovai ir klubo bičiuliai seniai tikisi.

At tai buvo vienkartinis žybtelėjimas, ar, pagaliau, vienas pažino ir surado save, turės progos įrodyti šį sekmadienį, liepos m. 30 d. 4 val. p. p. žaisdami Marquette parke prieš "major" divizijos antros vietos vokiečių klubą HANSA. Lituanica atstovaus: A. Jurkšaitis, R. Jenigas, J. Kaunas, F. Lukauskas, H. Gavėnia, A. Malinauskas, A. Kunickis, J. Bavarskis, H. Jenigas, M. Mikalauskas, A. Glavinskas, V. Palčiauskas, A. Kleinaitis, A. Stulga.

Antrą valandą toje pačioje vietoje pirmą kartą Chicagoje žais Lituanica klubo veteranai -- žaidėjai apie 40 m. amžiaus buvę to klubo žaidėjai prieš tokio pat amžiaus vokiečius. Lituanica sudėtyje matysime dar Lietuvoje girdėtas pavardes: J. Normantą, K. Baltramoną, V. Grybauską, Bačinską, R. Koženiauską, J. Perkūną ir kt. Tom rungtynėm buvo atžymėtas F. K. Lituanica dešimtmietis ant žaliosios Chicago vejės.

Jonas Juška

TIKRAI KITOKIA

bus dovana, jei nupirksit nešiojamą FM radiją. Pasirinkite iš kelių firmų pas Gradinską, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill., FR 6-1998.

VASAROTOJAI NIDOJE, LINDEN, MICH.

Dr. Juozas Paukštys su Ponia ir Zenonas Šukys iš Chicago, jaunavedžiai Vytautas ir Birutė Kilikevičiai ir Jonas ir Juozas Kilikevičiai iš Detroito šiuo metu vasaroja prie Lobdell ežero K. K. Kodačių vasarvietėje Nidoje.

Liepos 22-23 d. savaitgalį čia svečiavosi Dr. Vytautas Gruzdis su šeima iš Clevelando, Juozas Zalensas su šeima iš Saginaw, Mich., Juozas Augaitis su mamyte iš Detroito ir J. Šova su ponia iš šiaurės Michigano. Vasarotojai ir savaitgalių svečiai mielai laukiami Nidoje.

HARTFORD

Muz. J. Gaidelio VI-oji simfonija

Liepos 19 d. vakare, tradiciniame vasaros muzikos festivaly, surengtame Hartforde, Conn., buvo pirmą kartą atlikta komp. Jul. Gaidelio VI-oji simfonija. Koncerto dirigentas — Vyt. M a r i j o š i u s — savo dirigavimo menu vis reikšmingiau pradeda pasireikšti Connecticut sostinėj. Reikia Vyt. Marijošiū nuosirdžiai sveikinti, kad jis į savo diriguojamų koncertų programą įtraukia liet. kompozitorių kūrinis. Nelengva mums šioj šaly prasimušti į pripažinimą, tad kas būtų, jeigu ir savi dirigantai ignoruotų liet. kompozitorių kūrybą.

Jul. Gaidelio Simfoniją atliko Hartfordo Simfoninis orkestras, kaip minėta, diriguojamas Vyt. Marijošiaus. Į savo veikalo premjerą iš Bostono buvo nuvykęs komp. Jul. Gaidelis. Kiek tuo tarpu teko patirti, simfonija buvo įdomi savo mintim ir forma, gerai dirigento suprasta ir simfoninio orkestro atlikta.

Žymusis lietuvių krepšininkas A. Andriulis, atvykęs iš New Yorko pasisvečiuoti į Los Angeles, Tautinių Namų Fondo gegužinėj atnaujino senas pažintis ir užmezgė naujas. Nuotraukoje: V. Glazė, A. Andriulis ir N. Railaitė.

L. Kančausko nuotrauka

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Los Angeles Tautinių Namų Fondo gegužinės dalyviai žiūri išdėstytas dovanas, kiekvienas vildamasis laimėti ką nors geresnio...

L. Kančausko nuotrauka

NEATSAKOMINGŲJŲ ŠAUKLIŲ GADYNĖ

Prieš Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimus Dirvoje, kaip ir kituose lietuviškuose laikraščiuose, buvo nemažai rašoma apie bendruomeninių organų rinkimų reikšmę ir raginama skaitlingiausiai tuose rinkimuose dalyvauti. Praėjus rinkimams buvo skelbiami oficialūs L.B. Rinkimų Komisijos rinkimų daviniai ir nagrinėjami rinkimų rezultatai, kurie tokiais atvejais ir yrageriausias visuomeninio gyvenimo reiškinio vertinimo rodiklis.

Tai padarė Dirva, kiti laikraščiai ir ALB biuletenis. Dirvos birželio 9 d. Nr.66, kuriame skelbiami LB Tarybos rinkimų rezultatai, buvo visai natūralu, panagrinėti rinkimų duomenis ir paieškoti priežasčių labiausiai atsilikusioje skaičiais Los Angeles apygardoje.

Š.m. liepos mėn. 15 d. Drauge labai nedraugiškai nusiteikęs Juozas Ažuolaitis savo laiške puola Dirvą ir jos redaktorių už tai, kad driso visai tinkama proga, remiantis rinkimų daviniais, priminti Los Angeles Lietuvių Bendruomenės vadovybei bendruomeninę veiklą.

Savo laiške J. Ažuolaitis priškaitčiuoja L.A. apylinkės bendruomenei visos lietuvių kolonijos nuveiktus darbus, kartu primena paramą ir globą beveik

vargu ar galima dėl laiško turinio diskutuoti iš esmės.

Stebint Los Angeles lietuvių visuomeninį gyvenimą susidaro įspūdis, kad po J. Ažuolaičio ir kitų jo bičiulių neskėmingos kovos prieš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos vadovybę, buvo smarkiai pakirstas bendruomenės autoritetas. Antra, bendruomenės vadovybei panaudojus bendruomenės vardą akcinės pelno bendrovės įkūrimui, įsigyt vos 4 butų namą, nuvertinto bendruomenės paskirtį ir pakirto lietuviškosios visuomenės pasitikėjimą. Tai patvirtina liūdnos skaitlinės iš L. B. Tarybos rinkimų duomenys Los Angeles mieste balsavo vos 78 asmenys. Tačiau J. Ažuolaičiui ir dabar atrodo, kad rinkimų duomenys keleriopai geresni negu Detroito, Clevelando ar Chicago. Jeigu bendruomenės vadovai ir toliau vykdys tokią bendruomenės politiką, sekančiuose rinkimuose, dar daugiau sumažės bendruomenės narių skaičius, procentaliai balsuotojų skaičius gali dar "pakelti" ir pagal J. Ažuolaičio matematinius skaičiavimus, pralenkti visas apygardas keleriopai.

Dėl įsigyto, kaip laiško autorius rašo, Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centro, tiksliau sakant Los Angeles Lietuvių Bendruomenės Akcinės bendrovės, vargu ar kam ašaros byra, gal tik pačiai bendruomenės vadovybei be reikalo bendruomenės vardą pakeitus į akcinę bendrovę.

Keturių butų namo su keliais kambariais virš garažų įsigijimas Los Angeles lietuvių namų salės reikalų neišsprendė, tik gal buvo noras sutrukdyti daug anksčiau pradėtą Los Angeles Tautinių Namų Fondo darbą, kuris šiandieną jau realizuotas įsigyjant tinkamesnį pastatą su per 3000 kvadratinį pėdų grindų ploto sale.

Nesuprantama J. Ažuolaičio insinuacija apie solidarumo idėją, kuri savo laiku buvo, kaip jis rašo, patraukusi ir tautininkus, kurie vėliau atsimetė. Šioje

vietoje norėčiau priminti, kad Los Angeles Tautinės S-gos skyriaus iniciatyva buvo įsteigtas L.A. Tautiniams Namams įsigyti fondas dar 1956 m., kai dar niekas kitas lietuvių namų įsigijimo reikalu nesisielėjo. Tada buvo kviečiami visi Los Angeles ir jos apylinkėse gyvenantieji lietuviai į šį darbą įsijungti. J. Ažuolaitis ir jo bendraminčiai tuo reikalu susidomėjo vos 1959 m., kada Tautinių Namų Fondo darbas jau buvo įpusėtas. Taigi susižavėti ir prisidėti galėjo tik tie, kurie šiam darbui pabudo daug vėliau.

Dabar gi pati bendrovės va-

Kas bus laimingasis? -- klausia Aleksandriūnas, duodamas mažajai gegužinės dalyvei traukti iš maišo laimės numerį.

L. Kančausko nuotrauka

Bendras vaizdas Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų Fondo gegužinės, įvykusios liepos 25 d. aukštųjų kalnų apsuptyje slėnyje.

L. Kančausko nuotrauka